Henki & elämä

Ruma sana pakottaa punnertamaan

Jyväskylän seurakunnan lehti

25.8.2017 ▪ numero 12

Läsnäoloa luurin päässä

▶ sivu 5

Ilmaston-muutos syö ihmisten eväät

▶ sivut 8–9

Kulttuuriluotsi on taiteen kaikkiruokainen

▶ sivu 16

Pääkirjoitus

Mustaa ja valkoista

Elämä olisi valtavan paljon helpompaa, jos värejä olisi vain kaksi. Ei pinkkiä, ei purppuraa, oranssia eikä turkoosia. Ei edes harmaan sävyjä. Olisi vain musta ja valkoinen.

Olisi varsin yksinkertaista, jos ihmiset olisivat ainoastaan hyviä tai pahoja. Kuin vanhoissa saduissa. Mutta harvoin on. Hyvissäkin ihmisissä voi olla pimeä puoli, ja pahuudesta löytyy usein häivähdys hyvää.

Viime viikolla Suomeen ja Suomen Turkuun sattui. Tapahtui jotain, jota on osattu pelätä ja odottaa. Useimpien pelko on ollut puhdasta, mutta sitten on ollut niitäkin, joiden pelkoon on kuulunut vahingoniloa. Odotusta ja odotuksen täyttymistä – puukottaja oli maahanmuuttaja. Rajat kiinni -keskustelu sai roppakaupalla uutta puhtia.

Joillakin menivät pasmat täysin sekaisin siitä, että uhreja auttoivat niin monet ulkomaalaistaustaiset ihmiset. Että he tarttuivat toimeen aikailematta, henkensäkin uhalla. Väärin autettu -kommentteja ei sentään ole kuultu, mutta mediaa on roimittu asian nostamisesta esiin. Ulkomaalaistaustaiset auttajat eivät sovi mustavalkoiseen sankarikuvastoon. Puukottajan sopii olla maahanmuuttaja, sehän on selvää, mutta maahanmuuttajataustaiset hyvikset sekoittavat väripalettia liiaksi.

Huomaan väistelleeni Turun tapahtumien jälkipuintia sosiaalisessa mediassa ja erilaisilla keskustelupalstoilla. Itseään tavallisina suomalaisina pitävien verenhimoiset kommentit kuvottavat. Tällainen pahuus pelottaa. Nämä tavallisiksi naamioituneet pahikset kylvävät pahaa ja vihaa arkisesti, ohimennessään, ja saavat pahan ja vihan kertautumaan. Tämän pahan vaikutus ylittää moninkertaisesti sen, mihin yhden puukottajan pahuus yltää.

Arvatenkin tällaisen asian ääneen sanominen tai kirjoittaminen on väärin. Huolimatta siitä, että Turun puukotuksen tuomitseminen on päivänselvää. Siispä kertauksen vuoksi: Turun isku oli järkyttävä, väärin, kamalaa ja surullista. Vielä kamalampaa ja surullisempaa on, jos nousemme toinen toistamme vastaan. Me ihmiset. Tummat ja vaaleat, hoikat, hintelät, pyöreät ja pulleat, silmälasipäiset ja rillittömät. Mustia ja valkoisia ei ole, käytössä on koko paletti.

Marjo Rönnkvist
päätoimittaja

Henki & elämä

Kannessa: Virpi Vuorinen on tuttu näky Korpilahden yhtenäiskoulun kentällä. Hän vetää jalkapalloharjoituksia Korpilahden Martin 02-joukkueen pojille kolmesti viikossa.

Kuva: Sami Saarenpää

Tapetilla

Tuulella käypä

KAARINA HEISKANEN
teksti ja kuva

Tämä kesä on ollut ankea. Lomasäiden kannalta varsinkin. Syksyllä työpaikkojen kahvihuoneista onkin luvassa kovaäänistä valitusta. (Työn alkaessa ottakaa mukaan kuulosuojaimet.) Virkaehtosopimuksia ja lakipykäliä luetaan: kuka korvaa surkeat lomasäät, kun suomalaiset rahjustavat työhön kalpea naama vesisateen huuhtelemana. Suomalaiset ovat äityneet hakemaan sairauslomia huonojen säiden vuoksi.

– Sairauslomaa pyydetään pääsääntöisesti hyvin perustein – mutta ei aina. Minulta on vaadittu sairauslomatodistusta huonon sään takia pilaantuneen lomamielen vuoksi, kirjoitti liikuntalääketieteen erikoislääkäri **Pippa Laukka** *Helsingin Sanomien* kolumnissa.

Näin sateisesta lomapäivästä lohkeaa kaksi sairauslomapäivää.

Onhan se ymmärrettävää. Kesää on odotettu viime elokuusta asti. Mökkejä vuokrattu ja veneitä ostettu. Ja sitten sataa ja myrskyää. Tarvitsemmekin selkeää taulukkoa korvausvaatimusten ja sairauslomien tueksi.

Koko lomapäivän tihkusateesta saa yhden päivän sairauslomaa ensimmäisenä aurinkoisena työpäivänä. Rankkasateesta napsahtaa kaksi päivää, ja ukkoselle on omat kertoimensa. Raesade on siinä ja siinä, sillä se on kuitenkin erikoinen ilmiö, jonka ihailu voi pikemminkin piristää kuin pilata lomapäivän.

Sairauslomaa haettaessa ei kannata kertoa, että näki sateenkaaren. Siinä näet tulee paljastaneeksi, että paistoihan se aurinko sittenkin hetkisen. Syksyn kikytunnit on syytä unohtaa, sillä tällaisen kesän jälkeen niistä tulee kapina.

Säiden vuoksi voi hakea sairauslomaa myös talvella. Onhan se ihan pirullista, jos olet varautunut laskettelemaan, mutta monot ja sukset jäävät käyttämättöminä suksiboksiin, koska nollakeli ja tuhnea räntäsade.

Heidi Tonterin tapahtumatärpit

1 Hiljaisuuden ilta Kuokkalan kirkossa keskiviikkona 30.8. kello 18 alkaen. Levottomuudet saavat itseni kaipaamaan erityistä rauhoittumista ja arjessa tuntuu vaikealta hiljentyä.

2 Luomupuuroa lusikoiden keskiviikkona 6.9. kello 13 Säynätsalon seurakuntakodilla. Puurohan maistuu aina – ja varsinkin kun sitä syömällä olet mahdollisesti tekemässä uutta maailmanennätystä!

3 Ämpärikirkkoa vietetään Palokan kirkolla ulkona sunnuntaina 3.9. kello 15. Tapahtumat ulkoilmassa houkuttavat syksyllä aina. Varmasti mielenkiintoinen tapahtuma kokea.

Mihin tapahtumaan sinä tulisit? Valitse omasi sivuilta 12–15. Heidi Tonterin haastattelu sivulla 16.

Down

Ajassa

Professori Keijo Hämäläinen aloitti elokuun alussa Jyväskylän yliopiston rehtorina. Hämäläinen saa voimia työhönsä muun muassa innostuneista opiskelijoista ja tutkijoista.

Koulutusleikkaukset näkyvät kipeästi yliopiston arjessa

Jyväskylän yliopiston uusi rehtori Keijo Hämäläinen toivoo entistä aktiivisempaa vuoropuhelua ja yhteistyötä elinkeinoelämän ja yhteiskunnan kanssa.

KAARINA HEISKANEN teksti
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO kuva

Mitä odotat uudelta työltäsi?
Mahdollisuutta oppia uutta joka päivä ja tuoda joitain uusia tuulahduksia toimintaan.

Mistä Jyväskylän yliopisto voi olla ylpeä?
Siitä, että lähes poikkeuksetta kaikki Jyväskylästä valmistuneet opiskelijat ja sieltä muualle siirtynyt henkilökunta yhteen ääneen kehuvat omaa yliopistoaan.

Miten yliopistot voisivat vahvistaa näkyvyyttään?
Yliopistolaisten tulisi osallistua entistä aktiivisemmin vuoropuheluun ja yhteistyöhön ympäröivän yhteiskunnan ja elinkeinoelämän kanssa erilaisilla foorumeilla. Erityisesti sosiaalisessa mediassa osallistumista voisi lisätä.

Mitkä ovat yliopistojen suurimmat haasteet tällä hetkellä?
Kyllä koulutusleikkaukset näkyvät kipeästi kaikkien yliopistojen arjessa, niin myös Jyväskylässä. Koulutusta ollaan vahvasti uusimassa vastaamaan uusiutuvan työelämän tarpeita ja globaalit haasteet vaativat uudentyyppistä monitieteistä tutkimusta. Näitä on haasteellista kehittää pienenevillä määrärahoilla.

Millainen on Jyväskylän yliopisto vuonna 2030?
Kansainvälisesti tunnustettu tutkimusyliopisto, joka toimii oman alueensa taloudellisena veturina luoden hyvinvointia ympäristöönsä. Yliopisto ja opiskelijat näkyvät entistä vahvemmin katukuvassa.

Mitä terveisiä lähettäisit Alvar Aallolle Jyväskylän yliopiston uumenista?
Peruskorjattu päärakennus ja koko Seminaarinmäki on nyt juuri niin upea kuin sinä aikoinaan visioit!

Kaikilla on tasaveroiset mahdollisuudet opiskella taustasta riippumatta – totta vai tarua tänään?
Ehdottomasti totta!

Miten kannustat opiskelijoita, kun työelämä on suuressa muutoksessa?
Yliopisto on aina kouluttanut ja tulee tulevaisuudessakin kouluttamaan opiskelijoita, jotka pärjäävät kaikissa yhteiskunnan murroksissa.

Millä keinoilla saadaan akateeminen työttömyys kuriin?
Akateeminen tutkinto edelleenkin parantaa selkeästi työllistymistä. Mutta jokainen akateeminen työtön on liikaa. Koulutukseen tulee lisätä työllistymistä tukevia elementtejä ja työharjoittelua tulee systematisoida.

Vaihtoehtoisten faktojen aika huolestuttaa sinua. Mitä yliopistot voisivat tehdä ilmiölle?
Osallistumalla entistä aktiivisemmin ja kärsivällisemmin dialogiin kansalaisten kanssa, myös sosiaalisessa mediassa.

Miltä uusi kotikaupunki näyttää?
Jyväskylä on ihanasti ihmisen kokoinen kaupunki, josta löytyy kaikki tarvittava erittäin kompaktissa koossa. Järvien ja luonnon kauneus on silmiä hivelevää.

Mitä ovat Keski-Suomen vahvuudet?
Ihmiset, jotka ovat sopivalla tavalla leppoisia, mutta saavat uskomattoman paljon aikaan.

Mitä harrastat vapaa-ajallasi?
Aina jos vapaa-aikaa löytyy, niin pitää päästä metsään suunnistamaan. Hiihtoharrastus myös täytyy elvyttää, kun täällä on talvisin – pääkaupunkiseudusta poiketen – luntakin.

Mistä saat voimia työhösi?
Innostuneista opiskelijoita ja tutkijoista. Jo 39 vuotta rinnalla kulkenut vaimo on tärkein tuki. Viikonloppuisin lapsenlapset tuovat iloa ja energiaa elämään.

Mikä on mottosi?
Ei ole tärkeintä, että tekee sitä mistä pitää, vaan että pitää siitä mitä tekee.

Teemu Laajasalo on Helsingin uusi piispa

Helsingin Kallion seurakunnan kirkkoherra **Teemu Laajasalo** on valittu Helsingin seuraavaksi piispaksi. Valinta varmistui jo ensimmäisellä vaalikierroksella, kun Laajasalon sai yli puolet annetuista äänistä. Laajasalo sai vaalissa yhteensä 795 ääntä, professori **Jaana Hallamaa** 388 ääntä ja Luterilaisen maailmanliiton apulaispääsihteeri **Kaisamari Hintikka** 359 ääntä.

Teemu Laajasalo aloittaa uudessa tehtävässään marraskuun alussa.

Arkkipiispan vaali ensi keväänä

Arkkipiispa **Kari Mäkinen** jää eläkkeelle ensi vuoden kesäkuussa. Arkkipiispan vaalin ensimmäinen kierros käydään kahdeksas helmikuuta ja mikäli kukaan ehdokkaista ei saa yli puolta annetuista äänistä, toinen vaali käydään kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan kesken ensimmäinen maaliskuuta.

Äänioikeus arkkipiispan vaalissa on arkkihiippakunnan papeilla ja lehtoreilla sekä seurakuntien valitsemilla maallikkovalitsijoilla. Äänivaltaisia ovat myös kaikki kirkolliskokousedustajat sekä hiippakuntavaltuustojen, tuomiokapitulien ja kirkkohallituksen jäsenet. Kaikkiaan äänioikeus vaaleissa on 1 525 henkilöllä. Ehdokasasettelun aikataulusta ilmoitetaan myöhemmin.

Uusi arkkipiispa aloittaa tehtävässään kesäkuun alussa.

Yhteisvastuun tuotto lähes 38 000 euroa

Tämä vuoden Yhteisvastuukeräys tuotti Jyväskylän seurakunnassa 37 962 euroa. Seurakunnalle jäävä 10 prosentin osuus tuotosta eli 3 796 euroa lahjoitetaan Raiskauskriisikeskus Tukinaisen toimintaan. Keräysvaroilla järjestetään muun muassa ryhmätoimintaa. Raiskauskriisikeskus antaa tukea, apua ja neuvontaa seksuaalirikosten uhreille, heidän läheisilleen ja uhrien parissa työskenteleville.

Avustuksia ehtii vielä hakea

Rekisteröityjen yhdistysten vuoden 2018 talousarvioavustuksia voi hakea syyskuun loppuun asti. Kirkkoneuvosto päättää avustuksista alkuvuodesta. Ohjeet ja hakemuslomake löytyvät Jyväskylän seurakunnan nettisivuilta www.jyvaskylanseurakunta.fi/kirkkoneuvosto.

Kirkon töissä

Kesätöiden konkari

Katja Vejanderilla on menossa kahdeskymmenes vuosi hautausmaalla kausityöntekijänä. Kokemus on tuonut mukanaan lisää vastuuta. Osastonhoitajana hän johtaa oman alueensa viisihenkistä tiimiä.

HEIKKI IMPIÖ
teksti ja kuva

Katja Vejander oli kuusitoistavuotias, kun hän aloitti ensimmäistä kertaa kesätyöt hautausmaalla. Idea kesätyöpaikasta tuli äidiltä. Äiti työskentelee suntiona ja vahtimestarina Mäntykankaalla ja tuli myös itse aikoinaan kausityöntekijäksi hautausmaalle.

Tänä kesänä Vejanderilla on menossa jo kahdeskymmenes pesti kausityöntekijänä. Ensimmäisinä vuosina työrupeamat laskettiin viikoissa, mutta pian ne pitenivät kuukausiksi.

– Väliin mahtuu muutama välivuosi, kun sain kaksi tyttöä. Olin äitiyslomalla ja lasten kanssa kotona.

Tänä kesänä työt alkoivat toukokuun alusta ja päättyvät lokakuun alkupuolella.

Katja Vejander on vuosien saatossa toiminut sekä Mäntykankaalla että Vanhalla hautausmaalla. Pitkä kokemus on tuonut lisää vastuuta. Mäntykankaalla hautaalueiden hoito on jaettu seitsemän tiimin kesken ja sen lisäksi kahdeksas tiimi vastaa hautausmaan yleisistä alueista. Vejander toimii osastonhoitajana ja johtaa oman alueensa viisihenkistä tiimiä.

– Täällä on hirveän hyvää porukkaa töissä ja tosi hyvä henki. Kaikki auttavat toisiaan myös yli aluerajojen. Varmaan siksi homma toimiikin, kun apuja saa puolin ja toisin, silloin kun on tarvetta.

Kauden alussa kerätään vanhat kynttilät, havut ja kanervat pois ja alue puhdistetaan lehtipuhaltimilla. Sitten on vuorossa kukkaosuuksien kaivaminen ja muut lapiohommat sekä mullan kärrääminen.

Myöhemmin kesällä työtehtäviin kuuluvat muun muassa kukkien hoito ja kastelu sekä nurmikon ja pensaiden leikkuu. Työn lomassa ehtii myös vaihtaa muutaman sanan hautausmailla vierailevien kanssa, joista monet ovat tulleet tutuiksi vuosien saatossa.

– Paljon tulee vierailijoilta myös kehuja ja kiitosta siitä, että on niin kaunis hautausmaa.

> Täällä on hirveän hyvää porukkaa töissä ja tosi hyvä henki.

Vejanderin työuran aikana moni työtehtävä on helpottunut ja muuttunut kevyemmäksi. Myös koneet ja apuvälineet ovat kehittyneet.

– Muistan, kun aikoinaan homma tuntui urakkatyöltä. Sormet roikkuivat iltapäivällä polvitaipeissa, kun kannettiin hellepäivänä vettä kastelukannuilla. Nyt homma on leppoisampaa, ja kastelu hoidetaan letkuilla.

Alun perin Vejander opiskeli ravitsemustyöntekijäksi ja työskenteli ruokapuolella, mutta ulkotyöt tuntuivat mukavammalta kuin työskentely kuuman hellan vieressä.

– Joskus mietin, että lähtisin vielä kouluttautumaan. Mutta kun ikää on tullut lisää, se tuntuu entistä vaikeammalta.

Vejander pitää työstään ja hän on sen kautta oppinut paljon puutarhanhoidosta. Työpäivän päätyttyä hän suuntaa kotiin Leppävedelle ja jatkaa usein samanlaisissa hommissa omassa pihapiirissään. Hän tunnustaa olevansa viimeisen päälle luonto- ja koti-ihminen.

– Kotona on eläimiä ja koiran kanssa lenkkeillään. Tykkään liikkua luonnossa ja metsässä, joskus tulee käytyä myös marjassa.

Työ tekijäänsä opettaa. Mäntykankaan hautausmaan kausityöntekijä Katja Vejander jatkaa usein työpäivän jälkeen samanlaisissa hommissa kotipihassaan.

Tiesitkö?

Kausityötä sadalle

- Jyväskylän seurakunnalla on noin 100 kausityöntekijää kuudella eri hautausmaalla.
- Kausitöiden kesto vaihtelee kuukaudesta aina vajaaseen puoleen vuoteen.
- Hakuaika kausityöntekijäksi käynnistyy tammikuun alussa. Tänä vuonna hakijoita oli yli 600.

Hengissä

Puhu vähemmän, tee enemmän

Tuttu juttu lapsiperheessä tuo joo joo, kyllä menen. Jeesukselta elämänläheinen vertaus.
Joo-, joo-puhetta eivät käytä vain lapset. Jään itsekin kiinni siitä, että sanon "Ihan kohta". Ihan kohta voi olla aika pitkän ajan kuluttua tai se voi unohtua kokonaan.

Mitä tämä teksti puhuu sinulle?
Maailmassa on liian paljon puhetta verrattuna tekoihin. Poliitikot tunnetusti lupaavat asioita, joita ei kuitenkaan ole helppo pitää. Hallituksia moititaan ja sitten kun tulee oma vuoro kantaa vastuuta, ollaan samassa tilanteessa: kaikkia lupauksia ei voi lunastaa. Olisi uskottavampaa luvata vähemmän ja tehdä enemmän. Tämä pätee kyllä ihan perhe-elämässäkin. Jokin laulaja sanoitti asian sanomalla: "Sanoja, sanoja vaan ei tekoja..."

Päivän toinen teksti sanoo näin: "Minua hallitsee tällainen laki: haluan tehdä hyvää, mutta en pääse irti pahasta". Miksi kristinusko painottaa sitä, että ihminen on huono?
Raamatun ihmiskuva on realistinen. Ei pitäisi korostaa sitä, että olen huono, vaan että olen erehtyväinen. Kun tämän tunnustaa, voi kilvoitella voittamaan itsessään olevan laiskuuden. Kilvoittelu on hieno ilmaus. Ei pidä asettaa itselleen tavoitteeksi olla virheetön. Arjessa pitää vain vähän tsempata, ettei anna kaikille mielihaluilleen vapaata valtaa.

Miten hyvin ihminen yleensä voi tuntea itsensä?
Sananlaskujen kirjassa on viisaus: "Joka vihansa salaa, se valheita puhuu." Mitä paremmin tunnen itseni, sitä paremmin ymmärrän, miksi mitäkin puhun tai jätän puhumatta. Eräs entinen esimieheni totesi, että kaikenlaiset johtamiskurssit ovat turhia. "Vaimo on jo kauan sanonut sen, mitä kursseilla itsestä selvisi." Niinpä niin, toinen ihminen näkee usein paremmin meidät kuin me itsemme.

Jeesus näpäyttää tässä ylipappeja ja kansan vanhempia. Kenelle Jeesus osoittaisi sanansa tämän päivän Suomessa?
Jeesuksesta en tiedä, mutta jos olisin Jeesus, saattaisin sanoa jotain tästä hallitus–opposition-keskustelusta. Että suuta osataan soittaa meilläkin paremmin kuin saada aikaan asioita.

Jeesuksessa oli merkittävää se, että hän todella otti kantaa tavalla, joka ärsytti hänen aikansa ihmisiä.

Itsensä tutkiminen
Matt. 21: 28–32

Jeesus sanoi ylipapeille ja kansan vanhimmille: "Mitä sanotte?

Miehellä oli kaksi poikaa. Hän meni toisen luo ja sanoi: 'Poikani, mene tänään viinitarhaan työhön.' 'En halua', poika vastasi. Sitten hän tuli toisiin ajatuksiin ja meni.

Isä meni toisen pojan luo ja sanoi tälle saman. Poika vastasi: 'Menen kyllä', mutta ei mennytkään. Kumpi teki, mitä hänen isänsä tahtoi?" "Edellinen", he vastasivat.

Jeesus sanoi: "Totisesti: portot ja publikaanit menevät Jumalan valtakuntaan ennemmin kuin te. Johannes avasi teille vanhurskauden tien, mutta te ette uskoneet häntä. Portot ja publikaanit sen sijaan uskoivat, ja vaikka te sen näitte, te ette jälkeenpäinkään tulleet katumukseen ettekä uskoneet häntä."

Kortepohjan kirkossa saarnaa sunnuntaina 27.8. aluekappalainen Eivor Pitkänen. Messu alkaa klo 16.

Jyväskyläläinen Mirja on löytänyt Palvelevasta puhelimesta itselleen sopivan vapaaehtoistyön. Mirjaa motivoi erityisesti se, että hänellä on päivystäjänä mahdollisuus tarjota keskusteluapua sitä tarvitseville.

Tiesitkö?

Palveleva puhelin

- Suomen vanhin auttava puhelin.
- Palvelevan puhelimen uusi numero on 0400 22 11 80.
- Päivystys on joka ilta su–to klo 18–01 sekä pe–la klo 18–03.
- Keskusteluapua tarjotaan nimettömänä ja luottamuksellisesti.
- Kirkon keskusteluapua saa myös Palvelevan chatin, Palvelevan netin ja Palvelevan kirjeen kautta.

Palvelevassa puhelimessa puhutaan arjen iloista ja suruista

Jyväskyläläinen Mirja on toiminut Palvelevan puhelimen päivystäjänä yli kaksikymmentä vuotta. Ihmisten kohtaaminen ja keskusteluavun antaminen on palkitsevaa, hän sanoo.

SIRPA KOIVISTO teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Kirkon Palvelevan puhelimen päivystäjistä jo huomattava osa on koulutettuja vapaaehtoisia. Uusia päivystäjiä tarvitaan jatkuvasti, mutta onneksi joukossa on myös konkareita, kuten jyväskyläläinen **Mirja**. Hän on toiminut Palvelevan puhelimen vapaaehtoisena 24 vuotta.

Palveleva puhelin tarjoaa keskusteluapua nimettömänä ja luottamuksellisesti, siksi Mirja ei esiinny tässä jutussa oikealla nimellään. Kun soittajienkaan ei tarvitse esitellä päivystäjille itseään, on sekä keskusteluavun antaminen että avun pyytäminen helpompaa.

Päivystäjänä toimiminen on alusta lähtien tuntunut Mirjasta hänelle parhaiten sopivalta vapaaehtoistyöltä.

– Tietoisuus siitä, että voin tarjota keskusteluapua sitä tarvitseville, motivoi minua tähän työhön. Kun toimii kuuntelevana korvana toiselle, saa myös itse paljon, hän sanoo.

Mirja toimii asiakaspalvelutyössä, jossa saa päivittäin jakaa ihmisten iloja ja suruja. Myös Palvelevan puhelimen päivystäjä auttaa kuuntelemalla ja keskustelemalla. Kuuntelemisen taito onkin päivystäjän tärkeimpiä taitoja.

> Rankimpia ovat itsetuhoisten soittajien kanssa käydyt keskustelut, mutta onneksi useimmat vaikeat tilanteet selviävät puhumalla.

– Yritän olla läsnä jokaisessa keskustelussa ja annan ihmisten rauhassa puhua loppuun. Keskustelua käydään soittajan ehdoilla. Päivystäjänä yritän kysymysten avulla kartoittaa tilannetta, jolloin soittaja löytää ehkä uusia näkökulmia elämäänsä.

Vakiosoittajat Mirja tunnistaa jo äänestä. Heitä osuu tosin omalle kohdalle nykyisin harvoin, kun Palveleva puhelin muuttui valtakunnalliseksi joitakin vuosia sitten. Nyt puhelu saattaa tulla mistä päin Suomea tahansa.

Palvelevaan puhelimeen soittaa kaikenikäisiä ihmisiä. Useimmiten soittajaa kalvaa yksinäisyys ja erilaiset ihmissuhdeongelmat perheessä, parisuhteessa tai työpaikalla.

– Vaikeimpia aikoja ovat juhlapyhät, etenkin joulu ja juhannus, jotka ovat perhekeskeisiä juhlia. Monilla ei ole ketään, jonka kanssa juhlaa voisi viettää. Silloin yksinäisyyttä ja siihen liittyvää ahdistusta ja surua halutaan jakaa Palvelevan puhelimen päivystäjän kanssa.

Yksinäisyyden lisäksi masennus ja ahdistus nousevat keskusteluissa esille lähes jokaisella päivystysvuorolla.

– Rankimpia ovat itsetuhoisten soittajien kanssa käydyt keskustelut, mutta onneksi useimmat vaikeat tilanteet selviävät puhumalla, Mirja kertoo.

Päivystäjät saavat työnohjausta mahdollisimman pian jokaisen päivystysvuoron jälkeen. Työnohjausryhmissä on mahdollisuus käydä läpi puheluiden aiheuttamia tunteita ja ajatuksia.

– Ryhmän tuki ja työnohjaus ovat tärkeä osa päivystystä. Ryhmässä oppii ymmärtämään laajemmin päivystystyössä esiin tulleita asioita. Lisäksi on ollut mahtava tutustua toisiin päivystystyötä tekeviin.

Vaikka yksinäisyys ja monet muut ongelmat korostuvat Palvelevan puhelimen toiminnassa, iloa päivystykseen tuovat soittajien jakamat hyvät asiat.

– Joku on löytänyt elämänkumppanin, joku toinen iloitsee omista tai lapsenlapsistaan. Olen saanut myös kokea, miten joku vakiosoittaja on päässyt elämässä eteenpäin.

Palvelevan puhelimen peruskurssi alkaa marraskuussa. Lisätiedot ja ilmoittautuminen: Jaana Ristonmaa, p. 050 307 6734 tai jaana.ristonmaa@evl.fi.

"Tavallisen ihmisen taidot riittävät"

SIRPA KOIVISTO teksti

Keski-Suomen alueella on 120 vapaaehtoista päivystäjää, joista 70 toimii Jyväskylässä. Joka syksy haetaan uusia vapaaehtoisia peruskurssille, joka käsittää viisi koulupäivää vuoden aikana. Palvelevan puhelimen toiminnanohjaaja **Jaana Ristonmaa** muistuttaa, että mukaan voi tulla vaikka kesken kurssin.

Päivystäjäksi hakeutuvalta edellytetään sitoutumista toimintaan vähintään vuodeksi kerrallaan. Päivystysvuoroja on vuodessa 7–8 ja ne kestävät kerrallaan 2,5–3 tuntia.

Päivystäjällä ei tarvitse olla sosiaali- tai terveydenhoitoalan koulutusta.

– Tavallisen ihmisen taidot riittävät, Ristonmaa sanoo.

– Ilman muuta mukaan, jos tämän tyyppinen vapaaehtoistyö kiinnostaa, päivystäjänä pitkään toiminut **Mirja** rohkaisee.

Kolumni

Lapsen kengissä

Koulujen alkaessa myös lasten harrastukset pyörähtävät käyntiin. Urheiluseuroissa on nyt monta uuden harrastuksen aloittajaa. Harrastuksen pariin tullaan monenlaisten tunteiden ja toiveiden saattelemana. kuusivuotiasta poikaani jännitti syksyn harjoitusten alkaminen. Eniten askarrutti se, että saisiko hän yhtään kaveria ryhmästä. Jäin kuuntelemaan veljesten juttelua ennen harjoituksiin lähtöä.

– Kuinka niitä kavereita saa? Entä jos kukaan ei halua olla minun kaverina, kyseli pieni isoveljeltään.

– Ei minullakaan ollut aluksi kavereita, mutta sain myöhemmin monta. Menet vain juttelemaan jollekin tai sitten sanot, että olipa hieno maali tai veto. Mene vain reippaasti juttelemaan, vaikka vähän jännittäisi, yläkouluikäinen kannusti veljeään.

Urheilua ja liikuntaa sanotaan usein hyväksi kasvualustaksi. Urheilun avulla opitaan taitoja, joista on hyötyä muillakin elämän alueilla ja niiden positiiviset vaikutukset ovat havaittavissa aina aikuisikään saakka. Liikuntataitojen ja kohenevan kunnon lisäksi karttuvat myös monenlaiset sosiaaliset taidot. Hyvä kasvuympäristö ei kuitenkaan toteudu itsestään, vaan se vaatii aikuisten tietoisia arvovalintoja. Turvallisessa ryhmässä viihdytään ja siellä opitaan luottamaan ryhmän muihin lapsiin, aikuisiin ja myös itseensä.

Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskuksessa meneillään olevassa Urheileva lapsi -tutkimushankkeessa tavoitteena on lisätä ymmärrystä muun muassa lasten motiiveista osallistua urheiluseuratoimintaan heidän omiin kokemuksiinsa perustuen. Kyselyn avulla selvitettiin sitä, mitkä asiat tekevät harrastamisesta seurassa hauskaa. Erikoistutkija Kaisu Monosen mukaan ylivoimaisesti tärkeimmäksi tekijäksi koettiin kaverit. Kaverit mainittiin 73 prosentissa lasten vastauksissa.

Pieni kuusivuotias vasta-alkaja toivoo löytävänsä ensimmäisen kaverinsa joukkueesta. 13-vuotias on jo saanut urheilun parista useita kavereita, joiden kanssa ystävyys jatkunee pitkään. Harrastuksen jatkumisen kannalta olennaista on, että seuratoimijat ja vanhemmat muistavat lasten toiveiden koko kirjon ja harjoitusten liikunnallisten tavoitteiden rinnalle nostetaan lapsen näkökulmasta tärkeitä asioita. Meidän kuusivuotiaalle ne ovat kaverit.

Laura Tast
Asiantuntija,
Suomen Olympiakomitea

Tänään rukoilen

Pidä huolta

Siunaa ja varjele kaikkia läheisiäni. Kiitos, että olemme saaneet olla terveitä. Pidä huolta myös kaikista niistä, joilla asiat eivät ole yhtä hyvin.

Nainen, 48

Kentältä evät elämään

Jalkapallon pelaaminen kasvattaa monenlaisia taitoja, sanoo valmentaja Virpi Vuorinen. Korpilahden Martin 02-joukkueen poikien kanssa puhutaan muustakin kuin jalkapallosta.

SIRPA KOIVISTO teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Kyllön terveysaseman erikoisvastaanotossa työskentelevällä **Virpi Vuorisella** on kiire kotiin. Korpilahden yhtenäiskoulun kentällä on alkamassa jalkapalloharjoitukset ja sitä ennen olisi ehdittävä käydä kotona ja napattava oma poika kyytiin.

– Perhe on jo tottunut, että äiti on aina menossa, Vuorinen sanoo.

Perhe-elämä pyörii jalkapallon ympärillä ympäri vuoden. Näin on ollut jo toistakymmentä vuotta. Vuorisen perheessä on kolme poikaa, joista jokainen on pelannut jalkapalloa. Nyt äidin mukana kulkee vielä nuorimmainen poika **Reko**.

– Työkaverit ovat joskus kysyneet, mitä harrastan. Olen vastannut, että minä en harrasta mitään, mutta huolehdin siitä, että muut saavat harrastaa, Vuorinen nauraa.

– Vielä vielä! Jaksaa mennä mukaan! Hyvä pojat, Vuorinen kannustaa kentän laidalla.

Valmentajaksi Vuorinen päätyi muutama vuosi sitten – pyytämättä ja yllättäen.

– Poikien edellinen valmentaja menehtyi äkillisesti. Sydän ei antanut myöten, että valtava määrä lapsia olisi jäänyt tyhjän päälle.

Siitä lähtien Vuorinen on ollut harjoituksissa mukana. Porukka pysyi kasassa ja pojat saivat jatkaa pelaamista.

– Jalkapallosta en kauheasti ymmärrä mitään. Pojat tietävät lajin säännöt ja hyväksyvät sen, etten minä ole se, joka opettaa heille uusia kikkoja. Pojille riittää, että minä olen siellä kentällä, Vuorinen pohtii.

Korpilahden Martin 2001–03 syntyneistä pojista koostuva joukkue harjoittelee kolme kertaa viikossa. Joukkueen ydinporukka on ollut kasassa lähes kymmenen vuotta. Pojat pelaavat peli-iltasarjassa, jossa on mahdollisuus pelata muita keskisuomalaisia joukkueita vastaan rennolla otteella.

– Joukossa on hyvin erilaisia persoonia ja erilaista pelikokemusta, mutta jokaisen henkilökohtaiset taidot pääsevät kukoistamaan vuorotellen. Huikea sakki, Vuorinen kehuu.

Hänestä on ollut hienoa nähdä, miten joukkue on vuosien saatossa hioutunut ja kasvanut yhteen. Me-henki on korkea ja ketään ei jätetä paitsioon kentän ulkopuolellakaan.

> ” Totta kai rajojakin on kokeiltu, mutta nopeasti pojat ovat oppineet, että sovituista säännöistä pidetään kiinni.

Jalkapallon pelaaminen kasvattaa monenlaisia taitoja ja tekisi Vuorisen mukaan hyvää aikuisillekin.

– Yhdessä tekeminen, vastuun kantaminen, oman roolin näkeminen, erilaisuuden sietäminen, Vuorinen luettelee.

– Jokainen jeesaa toinen toistaan yhteisen päämäärän eteen.

Jalkapallossa pätevät samat säännöt kuin muussakin elämässä. Vuorinen arvostaa rehellisyyttä, avoimuutta, sitoutumista ja vastuunkantoa.

– Ketään ei mollata, ketään ei jätetä ulkopuolelle. Vastustajaa kohtaan ei käyttäydytä asiattomasti ja ongelmatilanteet käsitellään reilusti ja avoimesti, Vuorinen painottaa.

Viisilapsisen perheen vanhimpana ja neljän lapsen äitinä Vuorinen on oppinut käsittelemään poikia.

– Korpilahdella on hienoja lapsia ja nuoria, joista meidän aikuisten pitää eri tavoin kantaa vastuuta, sanoo Korpilahden Martin 02-joukkuetta valmentava Virpi Vuorinen. Hän peräänkuuluttaa yhteisöllisyyttä, joka siirtyisi luontevasti sukupolvelta toiselle.

– Totta kai rajojakin on kokeiltu, mutta nopeasti pojat ovat oppineet, että sovituista säännöistä pidetään kiinni.

Yksi ehdoton sääntö on, että kentällä ei kiroilla. Jokainen suusta päästetty voimasana tietää viittä punnerrusta vaikka kesken maalinteon. Oppi on mennyt hyvin perille.

– Joukkueen sisäisessä WhatsApp-ryhmässä yksi pojista kommentoi epäreilua pelitilannetta kirosanan voimalla. Ei mennyt kauaa, kun ryhmään ilmestyi video, jossa samainen poika punnersi, Vuorinen kertoo hymyillen.

Valmentajan titteli kuulostaa Vuorisen korvaan kovin komealta, eikä hän sellaiseksi itseään mielläkään.

– Olen enemmänkin pelaajien henkinen tuki ja turva. Se on mun roolini, Vuorinen sanoo.

Pojat ovat ottaneet valmentajansa omakseen. Siitä kertoo jo se, että joukkueen WhatsApp-ryhmään ei muilla aikuisilla ole asiaa. Siihen kuuluvat pelkästään Vuorinen ja pojat.

Keskinäinen luottamus on molemminpuolista. Vuorisen kanssa puhutaan myös sellaisista asioista, jotka eivät liity millään tavalla jalkapalloon.

– Puhumme käytöstavoista ja elämästä yleensä niin joukkueen kuin yksittäisten pelaajien kesken. Tiedän, jos koulussa on ollut hankalaa tai opettaja on ollut tyhmä. Seurustelustakin saatetaan käydä hienovaraista keskustelua, Vuorinen kertoo.

Vuoriselle on tärkeää, että lapsilla ja nuorilla on mielekästä tekemistä. Vuorinen on nähnyt senkin, mihin toimettomuus ja jatkuva kartsalla hengailu saattavat pahimmillaan johtaa. Säännöllinen harrastaminen opettaa sitoutumista ja vastuuta.

– Kylän yrittäjät ovat kommentoineet, että joukkueessa pelaavat pojat tunnistaa heti. Heidän kanssaan ei ole ongelmia, Vuorinen kertoo.

Paras kiitos on silti se, että pojat ilmestyvät tunnollisesti harjoituksiin ja juttelevat kaikenlaisista asioista. Yhdessä oleminen ja tekeminen on puhdasta iloa.

– Valloittavia poikia, Vuorinen kehuu.

Tiesitkö?

Virpi Vuorinen

- 47-vuotias.
- Työskentelee Kyllön terveysasemalla erikoisvastaanotossa.
- Asuu Korpilahdella.
- Perheeseen kuuluvat puoliso Pertti, tytär Sara, pojat Saku, Roni, Reko.
- Korpilahden Martin 02-joukkueen valmentaja ja joukkueenjohtaja.
- Suomen Palloliiton Keski-Suomen piirin Vuoden seuratyöntekijä 2013.

Ilmojen armoilla

Aholan tilan kaura kasvaa kauniisti Puuppolassa, mutta ilmastonmuutoksen myötä talvet voivat koitua kotimaisen rukiin kohtaloksi. Ilmastonmuutos on tuonut Somaliaan kuivuuden ja Kambodžaan ääritulvat. Tutut säiden merkit eivät enää pidä kutiaan.

KAARINA HEISKANEN teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Puuppolassa Aholan pelloilla on kasvanut gluteenitonta Aitokauraa vuodesta 2001 saakka. Isäntä **Pauli Ahola** ei tee merkintöjä sääilmiöistä allakan laitaan.

– On tämä epävakaisemmaksi mennyt, mutta toisaalta säät aina vaihtelevat.

Tänä vuonna kylvöön pääsi normaalia myöhemmin, ja puinti siirtyy viikolla tai parilla.

– Yleensä puinti alkaa elokuun viimeiseellä viikolla, nyt syyskuun alussa. Lämpöä ja valoa ei ole saatu riittävästi, ja kaura ei ole kypsynyt.

Ahola arvelee, että ilmastonmuutos ei ihan heti näy keskisuomalaisella viljatilalla.

– Kasvivalikoimat saattavat muuttua, mutta vuodesta 2001 lähtien kauralajikkeissa ei ole tapahtunut muutoksia – ei meillä voi eteläisen Suomen lajikkeita viljellä. Suurin uhka ovat kasvitaudit, jotka lisääntyvät lämpenevien talvien myötä.

Isoimmat muutokset tapahtuvat hänen arvionsa mukaan eteläisessä Suomessa ja rannikolla ja enemmän metsä- kuin maataloudessa.

– Näillä korkeuksilla muutoksia näkyy talvien roudassa ja lumipeitteisyydessä, ja siitä voi tulla ongelma syysrukiille ja -vehnälle sekä syksyllä kylvetylle heinälle. Jos ei ole kunnon routa, ja pelloille satanut vesi jäätyy, tulee jääpolte, ruis ja heinä tukehtuvat. Se tulee olemaan ongelma. Pellot pitää salaojittaa hyvin.

Myrskyjen arvellaan lisääntyvän. Ahola muistuttaa, että on niitä ennenkin nähty.

– Vuonna 1954 meidän tilalta tuhoutui osittain rakennuksia ja metsää.

Kambodža on Maailmanpankin mukaan yksi eniten ilmastonmuutoksesta kärsivistä maista. Suuri osa maataloudesta perustuu siihen, että monsuunisateet nostavat veden pintaa, jolloin tulvat tuovat ravinteikasta maa-ainesta pelloille. Tärkein vilja riisi tarvitsee noin 30 sentin verran vettä pelloilla.

Kauratilan Isäntä Pauli Ahola ei tee merkintöjä sääilmiöistä allakan laitaan. Mututuntumaa on karttunut vuosikymmenien aikana omalta viljatilalta Puuppolassa.

– Nyt on liian isoja tulvia, liian pitkiä kuivia kausia. Hyvää keskivertovuotta ei ole ollut pitkään aikaan, kertoo Kirkon ulkomaanavun maajohtaja **Saara Lehmuskoski**.

Viljelijä on tiennyt luonnon merkeistä, milloin riisi pitää istuttaa. Nyt merkit ovat sekaisin.

Köyhät pienviljelijät ottavat lainaa jopa 18 prosentin korolla siemenviljaa varten.

– Jos tulva tai kuivuus vievät sadon, he eivät voi maksaa lainaa takaisin ja joutuvat luopumaan pelloistaan. He lähtevät laittomiksi tai laillisiksi siirtotyöläisiksi Thaimaan rakennuksille.

Jokien patoaminen ja trooppisten metsien hakkuut muuttavat myös ilmastoa. Kymmenen vuoden aikana Kambodžassa on hakattu noin 45 prosenttia metsistä.

Kirkon ulkomaanapu toimii viranomaisten ja järjestöjen kanssa sekä ruohonjuuritasolla viljelijöiden kanssa. Viljelijöitä opastetaan käyttämään riisilajikkeita, jotka kestävät poikkeussäitä, sekä viljelemään riisin lisäksi tomaattia, pippuria ja hedelmiä. Kirkon Ulkomaanapu neuvoo perustamaan osuuskuntia myyntiä varten.

– Helpotamme markkinoille pääsyä luomalla yhteyksiä ravintoloihin, kauppaketjuihin ja tukkuostajiin.

Tulviin varaudutaan rakentamalla korkeille paikoille varastoja, joissa on ruokaa ja vettä, ja joihin vanhukset ja lapset viedään suojaan. Kuivuuden varalta kyliin rakennetaan vesialtaita.

– Ilmastonmuutosta emme voi estää, seurausten kanssa on opeteltava elämään, Lehmuskoski sanoo.

Somalimaassa sateet ovat jättäneet vuoden väliin. Kuiva kausi ja sadekausi ovat itäisen Afrikan normaalia vaihtelua, mutta nyt kuivuus alkaa olla krooninen vitsaus.

– Kun tulin Itä-Afrikkaan kuutisen vuotta sitten, vanhat maanviljelijät sanoivat, että jotain on muuttunut, mutta eivät osanneet sanoa, mistä oikein on kyse, sanoo Kirkon ulkomaanavun Kenian ja Somalian maajohtaja **Mika Jokivuori**.

Ennen viljelijät tiesivät, että sateet tulevat toukokuun puolivälissä, ja osasivat ajoittaa kylvöt ennen niitä. Nyt sateita ei tule tai ne tulevat väärään aikaan ja liian runsaina. Liika sade huuhtoo maa-aineksen pelloilta. Kuivuus kuivattaa viljan ja tappaa paimentolaisten karjan.

> Ilmastonmuutosta emme voi estää, seurausten kanssa on opeteltava elämään.

Länsimaissa voidaan teoretisoida ilmastonmuutoksesta. Somalimaassa se tunnetaan omissa nahoissa.

– Täällä on nyt päätettävä, mitä voidaan tehdä ihmisten auttamiseksi.

Moni maanviljelijä ja paimentolainen on jättänyt peltonsa ja lähtenyt kaupunkeihin tai naapurimaihin. Kirkon ulkomaanapu yrittää ehkäistä ilmastopakolaisuutta. Se on avustanut yhteistyökumppaneitaan itäisessä Somalimaassa. Avustuksen turvin kyliin on rakennettu kaivoja ja kuljetettu tankkiautoilla vettä.

Järjestö on kouluttanut maan sisäisiä pakolaisia sekä Jemenistä paluumuuttaneita pakolaisia pienyrittäjyyteen ja antanut heille starttirahaa.

Kirkon ulkomaanapu kannustaa testaamaan uusia kasveja ja ruoanvalmistustapoja. Maissi on herkkä kuivuudelle, ja sen ravintoarvo on heikko. Kassava on parempi kasvi.

Perinteinen uuni – kolme pientä kiveä, niiden päälle kattila, kattilan alle tuli – vaatii paljon puuta. Se kannattaa korvata kaasukäyttöisellä uunilla.

– Ruokavaliosiirtymät ovat hitaita, samoin uusien kasvien viljelyn oppiminen, Jokivuori toteaa.

Pitääkö olla huolissaan – no kyllä

KAARINA HEISKANEN teksti

Maapallon keskilämpötila on noussut reilun asteen 1850-luvulta. Ilmatieteen laitoksen ryhmäpäällikkö **Heikki Tuomenvirta** toteaa, että ilmastonmuutos jatkuu, vaikka Pariisin ilmastosopimus toteutuisi alkuperäisen aikataulun mukaan.

Eteläisessä ja lounaisessa Suomessa lumipeite vähenee, pohjoisessa muutos ei ole niin suuri. Kasvien ja eläinten esiintymisalueet muuttuvat, samoin luonnon rytmiikka eli se, milloin lehti tulee puuhun ja milloin kukat kukkivat.

– Suomen peruspiirre, nopeat sään vaihtelut, säilyy. Viileät kesät ja kylmät talvet harvinaistuvat, Tuomenvirta sanoo.

– Muutaman vuosikymmenen sisällä siirrymme kohti eteläisen Ruotsin ilmastoa.

Puiden kasvukausi pitenee. Routajakson lyheneminen lisää metsien tuulituhoja. Kasvitautien ja tuholaisten riski kasvaa. Tuotantokasvien kasvukausi pitenee, ja Suomessa voidaan ottaa käyttöön uusia viljelykasveja. Samalla voi tulla uusia kasvitauteja ja tuhoeläimiä.

Talojen lämmitystarve vähenee talvella, mutta jäähdytystarve kasvaa kesällä. Kaupungeissa pitää varautua äkkisateiden nostamiin tulviin. Lämpenevät talvet eivät pienennä aurauskuluja, sillä ne tuovat mukanaan runsaita lumipyryjä.

Ilmastonmuutos vaikuttaa esimerkiksi raaka-aineiden saantiin alueilta, joilla ilmasto lämpenee enemmän. Katastrofien lisääntyminen näkyy epäsuorasti taloudessa.

– Liikenne ja telekommunikaatio voivat kärsiä häiriöistä, mikä haittaa sekä taloutta että turvallisuutta.

Jos lämpeneminen jatkuu tietyn rajan yli, alkaa tapahtua peruuttamattomia muutoksia. Kukaan ei tiedä, mikä se raja on.

– Grönlannin mannerjäätikön sulaminen on kiihtynyt, ja riski Amerikan ja Siperian ikiroudan sulamisesta ja metaanin vapautumisesta ilmakehään on kasvanut.

Ilmaston lämpenemisen haitat ovat hyötyjä suuremmat. Jo valmiiksi heikossa asemassa olevat altistuvat muita enemmän.

– Jos lämpötila nousee neljä astetta, siitä aiheutuu merkittävä haitta riisin, vehnän ja maissin viljelylle. Samalla ruoan tarve kasvaa.

Tärkeimpiä keinoja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ovat fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen ja hiilinieluista huolehtiminen. Ilmastonmuutoksen rinnalla on muita huolestuttavia kehityskulkuja, joita ihminen edistää.

– Luonnon monimuotoisuuden ja eläinlajien väheneminen ja väestönkasvu – ihminen ottaa paljon maa-alaa haltuunsa.

www.ilmasto-opas.fi

Senioripysäkillä voi puhua huolet pois

KAARINA HEISKANEN teksti

Ikääntyminen tuo usein suuria muutoksia elämään. Ne voivat liittyä eläkkeelle jäämiseen, puolison kuolemaan, yksinäisyyteen, omaan tai läheisen sairastumiseen, ihmissuhteisiin tai yllättävään kriisitilanteeseen. Kun monet huolet painavat mieltä, seurauksena voi olla uupumusta, mielialan laskua, jopa pelkoa selviytymisestä.

Ikääntymiseen liittyvistä asioista voi keskustella luottamuksellisesti Senioripysäkillä. Ryhmässä voi jakaa omia kokemuksia, ajatuksia ja tunteita sekä löytää niille uusia merkityksiä ja näkökulmia. Tavoitteena on yksinäisyyden, masennuksen ja ahdistuksen lieveneminen vuorovaikutuksessa muiden ryhmäläisten kanssa.

Jyväskylässä alkaa syksyn mittainen Senioripysäkki. Kokoontumiskertoja on 15, ja pysäkkiä ohjaa diakonissa, senioripysäkkiohjaaja **Eevi-Riitta Kukkonen**.

Ryhmä on maksuton, ja siihen voi päästä yksilötapaamisen ja keskustelun kautta.

Lisätietoja Senioripysäkistä ja siihen osallistumisesta antaa Eevi-Riitta Kukkonen 050 340 0665.

Asianajotoimisto Urtti

AA Elina Saari & AA, VT Erkki Urtti & OTM Eero Urtti

Palveluitamme:

Perhe- ja perintöoikeus, mm. edunvalvontavaltakirja, testamentit, perukirjat, perinnönjaot, avioero-ositukset.
Ympäristöoikeus, mm. kaavoitusasiat, tie- ja lunastusriidat, maa-ainesten käyttö, yhteisalueiden asiat.
Asuminen ja rakentaminen, mm. kauppakirjat ja sopimukset, asunto- ja kiinteistökauppariidat, rakennusriidat.
Maksukyvyttömyys, mm. yrityksen konkurssi- ja saneerausmenettely.
Yhdistysten ja vesiosuuskuntien asiat.

osoite: Kauppakatu 27 A 7, 40100 Jyväskylä
puhelin 050- 336 93 26/ Elina
sähköposti: asianajo@urtti.fi
kotisivut: www.urtti.fi

Kankitie Muurame Harjunporras
EkoCenter kirpputorit
Monipuoliset valikoimat & edulliset hinnat!

EkoCenter Kankitie, Aukioloajat: ma-pe 10.00-17.00, la 9.00-14.00, Kankitie 10, 40320 Jyväskylä, 020 712 1580
EkoCenter Harjunporras, Aukioloajat: ma-pe 10.00-18.00, la 10.00-15.00, Gummeruksenkatu 13, 40100 Jyväskylä, 040 765 3303
EkoCenter Muurame Autotalo, Aukioloajat: ma-pe 10.00-17.00, la 9.00-14.00, Punasillantie 4, 40950 Muurame, 040 545 0353
Jyväskylän Katulähetys ry

Jyväskylän NNKY • Puistotori 4
040 740 4472 • jklnnky@elisanet.fi
Lämminhenkinen juhla- ja kokoustila keskustassa

JYVÄSKYLÄN YKKÖSAPTEEKKI
Seppälän Citymarket
Vasarakatu 29, 40320 Jyväskylä
Palvelemme: ma-la 9-20, su 12-18
www.jyvaskylanykkosapteekki.fi

Myydään toimistokalusteita ja muuta pientavaraa

Jyväskylän seurakunnan Keskusseurakuntatalo tyhjennetään, ja myynnissä on toimistokalusteita sekä muuta pientavaraa. Ostajien on huomioitava, että tavarat ovat olleet sisäilmaongelmaisessa kiinteistössä. Myyjä myy tavarat siinä kunnossa kuin ne ovat eikä vastaa mahdollisista jälkikäteen ilmenevistä ongelmista. Tavarat on vietävä paikalta välittömästi.

Myyntipaikka: Keskusseurakuntatalo, Yliopistonkatu 12
Aika: 30.8.–31.8. klo 11–18
Hinnat: alkaen 10 €
Lisätiedot: jklsrk.kiinteistopalvelut@evl.fi.

Maksu vain käteisellä!

Jyväskylän seurakunta

Jyväskylän seurakunnan vapaat/vapautuvat vuokra-asunnot

- Keskusta, Vapaudenkatu 2 h + k + p
- Keskusta, Vaasankatu 2 h + k + p
- Kolikkotie 2 h + k + p
- Savela 2 h + k + p
- Laikuttajantie 3 h + k + p
- Palokka, Ritoniemi 3 h + k + s + p
- Tikkakoski 3 h + k + s, vapautuu 1.9.
- Kolikkotie 4 h + k + p, vapautuu 16.10.

Asunnot vuokrataan nopeasti, ja asunnon varauksena toimii maksettu takuuvuokra. Vuokratakuu on kahden kuukauden vuokran suuruinen. Asukkaiden valintakriteerinä edellytämme luottokelpoisuutta.

Asuntohakemuksen voi täyttää verkossa tai toimistollemme, os. Tellervonkatu 5. Lisätietoja verkkosivuiltamme tai 050 382 4424, Kiinteistötoimisto.

www.jyvaskylanseurakunta.fi/vuokra-asunnot

Jyväskylän seurakunta

Uutisia hyvässä hengessä! Henki & elämä

LAKIASIAINTOIMISTO VARATUOMARI RIITTA KIVELÄ
p. 0500 545 689
Vapaudenkatu 40-42, 40100 Jyväskylä
laki.riitta@kolumbus.fi
www.kivela.fi
• perunkirjoitukset • kaupat • lahjat • testamentit ym. lakiasianne • palvelua myös kotikäynteinä

Kukitamme elämäsi juhlat
HAUTAJAISET
RISTIÄISET
VALMISTUJAISET
RIPPIJUHLAT
SYNTYMÄPÄIVÄT
YRITYSTILAISUUDET
HÄÄT
Viherlandia – Onnella on juuret
Kammintie 6, 40520 Jyväskylä
viherlandia.fi
Puh. 010 617 1932
leikko@viherlandia.fi
Puheluhinnat: 8,35 snt/puh. + 12,09 snt/min.

HYVIÄ TAIMIA ON ILO ISTUTTAA!
TAIMIPIHA
VAPAAHERRANTIE 8, Jyväskylä
Puh. 610 755 • www.taimipiha.fi
ma-pe 9-19, la 9-18, su 12-16

Kirkkomuskarit syksy 2017-kevät 2018

Osassa ryhmissä on vielä tilaa!
Ilmoittautumaan pääset:
http://www.jyvaskylanseurakunta.fi/tule-mukaan/lapsille-ja-lapsiperheille/muskarit

Ryhmien hajapaikoista voi kysellä suoraan muskariopettajilta pitkin lukukautta.
Jenni Jurva, 050 3409898
Terhi Hassinen, 050 3409893
Miia Syrjä, 050 5715155
Sähköpostit: etunimi.sukunimi@evl.fi

Muskareissa laulamme ja loruttelemme, soitamme, liikumme ja kuuntelemme.

TERVETULOA!
Muskarit myös Facebookissa ja Instagramissa

Jyväskylän seurakunta

Tosiasioilla valeuutisia ja propagandaa vastaan

Sananvapauden vaaliminen vaatii jatkuvaa valppautta, sanoo päätoimittaja Tapani Ruokanen. Hän puhuu median itsenäisyydestä Keski-Suomen miesten illassa.

SIRPA KOIVISTO teksti
TAPANI RUOKANEN kuva

Valeuutisten, itsesensuurin ja monenlaisen propagandan ristipaineessa suomalainen media on yhä kohtuullisen itsenäinen, sanoo *Suomen Kuvalehden* entinen päätoimittaja **Tapani Ruokanen**.

Median itsenäisyys merkitsee nimenomaan sananvapautta – perustuslaillista oikeutta julkaista uutisia ja juttuja ilman ennakkosensuuria.

– Sananvapaus ei kuitenkaan periydy automaattisesti, vaan jokaisen sukupolven pitää huolehtia siitä, että sananvapaus säilyy, Ruokanen korostaa.

Maailmassa on Ruokasen mukaan huolestuttavia esimerkkejä siitä, miten valtio pyrkii puuttumaan ja kontrolloimaan median toimintaa. Näin on käynyt muun muassa Unkarissa ja Turkissa.

Suomalaisessa mediassa Ruokanen ei näe hirveästi moitittavaa. Riippumattomuuden turvaaminen edellyttää kuitenkin jatkuvaa valppautta.

Pienessä maassa vaarana on median keskittyminen ja samankaltaistuminen sekä pienten paikallislehtien yhä suurempi taloudellinen riippuvuus kaupallisista toimijoista.

– On pidettävä huoli siitä, etteivät monipuolisuus ja rikkaus, jotka vieläkin liittyvät suomalaiseen mediaan, häviä.

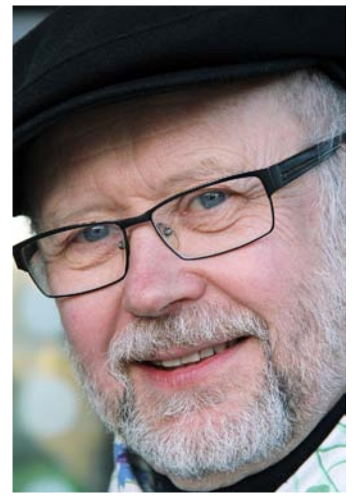

Tapani Ruokanen pohtii Keski-Suomen miesten illassa, mitä on median itsenäisyys.

Ruokasesta on huolestuttavaa, että Suomeenkin on tullut äärilehtiä, joissa on vahvoja poliittisia ja rasistisia kannanottoja sekä suoranaisia valeuutisia.

Poliittista propagandaa leviää myös Venäjän puolelta.

– Pitkään vallalla ollut konsensus, jossa on kunnioitettu yhteisiä arvoja ja periaatteita, on häviämässä.

Tosiasioihin tukeutuminen on ainoa keino taistella valeuutisointia ja propagandaa vastaan, Ruokanen muistuttaa.

– Asiat pitää kertoa niin kuin ne ovat. Torjua asiallisesti ja provosoitumatta kaikenlainen pötypuhe – siitäkin huolimatta, ettei se aina ole kovin kiitollista, Ruokanen sanoo.

Päätoimittaja, teologian maisteri Tapani Ruokanen puhuu median itsenäisyydestä Keski-Suomen miesten illassa Saarijärvellä. Illan teemana on *Itsenäinen mies*?

Ruokasen lisäksi äänessä ovat Saarijärveltä lähtöisin oleva vuorineuvos **Ilpo Kokkila** ja kenttäpiispa **Pekka Särkiö**. Musiikista vastaavat **Jari Nuppola** sekä Saarijärven ja Pylkönmäen laulavat miehet.

Keski-Suomen miesten ilta Saarijärven kirkossa pe 1.9. klo 18. Tarjoilu klo 17 alkaen kirkon pihalla.

Linja-autokuljetus Jyväskylästä:
Bussi 1: Lähtö Taulumäen kirkon parkkipaikalta klo 16. Kyytiin pääsee Palokan ympyrän (Palokanorsi) ja Tikkakosken tienhaaran (Tikkamannila) pysäkeiltä.

Bussi 2: Lähtö Korpilahden Matkahuollon pihasta klo 15.30. Kyytiin pääsee Muuramen pappilan pihasta klo 15.45 ja Laukaan seurakuntakodin pihasta n. klo 16.30. Paluumatkalle lähdetään tilaisuuden päätyttyä. Bussikyydin hinta 5 euroa, tasaraha käteisenä.

Molempiin busseihin ilmoittautuminen 30.8. mennessä p. 040 535 0324

Jani Lakanen käynnistää naisten kävelytapahtuman

KAARINA HEISKANEN teksti

Naisten Pankin perinteisessä kävelytempauksessa voi perehtyä suunnistuksen saloihin, kun alkulämmittelyn vetää suunnistuksen maailmanmestari, valmentaja ja liikuntatieteiden maisteri **Jani Lakanen**. Tapahtuman avulla kerätään lahjoituksia kehitysmaiden naisten koulutuksen ja toimeentulon edistämiseksi. Kävelytapahtuma järjestetään samanaikaisesti 45 paikkakunnalla.

Tapahtuman teemamaat ovat tänä vuonna Uganda ja Kambodža, joissa Naisten Pankki on toiminut perustamisvuodestaan 2007 lähtien.

Ugandassa Naisten Pankki tukee naisten pienyrittäjyyttä säästö- ja lainaryhmillä sekä yrittäjyyskoulutuksella. Perheiden lisääntyneiden tulojen ansiosta on arvioitu, että lähes 2 200 lasta on saanut paremmat edellytykset elämään hankekauden aikana. Lapset ovat päässeet kouluun ja saaneet terveydenhuoltoa sitä tarvitessaan.

Kambodžassa on edistetty kyläpankki- ja osuuskuntatoimintaa. Vuosien saatossa hyödynsaajia on ollut mukana yli 9 800. Naisten Pankki on rahoittanut myös koulutusohjelmia maaseutukylissä. Koulutuksen myötä perheet voivat paremmin, kun naiset tietävät enemmän ravitsemuksesta, hygieniasta, sanitaatiosta, lisääntymisterveydestä, perheväkivallasta ja ihmiskaupasta.

Naisten Pankin Kävele naiselle ammatti Mäki-Matin perhepuistossa (Oikokatu 7) sunnuntaina 10.9. klo 12. Kävelyreitti kulkee Harjun seudulla rastireitillä. Perheen pienimmille on minisuunnistusta perhepuistossa. Sen järjestää Mannerheimin Lastensuojeluliiton Jyväskylän yhdistys.

Ilmoittautuminen 31.8. mennessä www.naistenpankki.fi/kavele-naiselle-ammatti-2017-ilmoittaudu/
Ilmoittautumisen yhteydessä toivotaan yhden Ammatin suuruista lahjoitusta eli 30 euroa. Voit osallistua myös pienemmällä lahjoituksella tai maksaa paikan päällä, mutta varaa silloin käteistä mukaan. Lahjoitusten avulla tuetaan kehitysmaiden naisten koulutusta, toimeentuloa ja yrittäjyyttä.

Erilaiset Samanlaiset

Suhteellisen kivaa -parisuhdeleiri

29.9.–1.10.2017
Vesalan leirikeskuksessa

Hinta 60 € parilta
sisältäen ohjelman, ruokailun ja majoituksen

Ilmoittautuminen 18.9. mennessä
www.jyvaskylanseurakunta.fi/tapahtumat
Tied. Anne Savolin, 050 380 0583, anne.savolin@evl.fi

Jyväskylän seurakunta

TOMMY HELLSTEN KALENIUS TOMMI
KASVOTUSTEN
13.9. JYVÄSKYLÄ
KLO 19.00 | TAULUMÄEN KIRKKO
KESTO NOIN 2 H 30 MIN. VÄLIAJAN KANSSA.
LIPUT ENNAKKOON 25 € Palvelupalkkioineen
OVELTA 30 € Mikäli lippuja jäljellä
lippu.fi
KRISTALLI OHJELMATOIMISTO · ihminen Tavattavissa · Kansan Raamattuseura

KAIKKEA KIVAA KOTIIN
KEITTIÖTUNING
WWW.KEITTIOTUNING.FI

Hieronta, kuppaus, jalkojenhoito, äänipurenta koko kehon hoito (voicewell-hoito)
Sirkku Lahtinen
Väinönkatu 7 A, 2. krs
p. 0400 647 547

Ilmoittaja!
Henki & elämä -lehden ilmoitusmyynti:
Pirjo Teva
040 680 4057
pirjo.teva@kotimaa.fi
KOTIMAA

Tapahtumat 25.8.–8.9.

Sururyhmät

■ **Sururyhmä kokoontuu Skypessä**. Syksyllä alkavan uuden sururyhmän ensimmäinen ja viimeinen kerta ovat perinteisiä kokoontumisia, muut toteutetaan Skypen kautta. Ohjaajia ovat diakoni Heini Lekander ja pastori Kati Reukauf. Ryhmään otetaan 4–8 osallistujaa, joilla pitää olla oma kone ja mahdollisuus käyttää Skype-yhteyttä. Tiedustelut ja ilmoittautumiset 15.9. mennessä heini.lekander@evl.fi tai 050 521 5416 (voit jättää myös soittopyynnön tekstarina tai vastaajaan, kerro myös numerosi). Ensimmäinen tapaaminen on Kuokkalan kirkossa 4.10. klo 18–9.30, ja viimeinen tapaaminen 10.1. Skypekokoontumiset ovat 11.10., 1.11., 8.11., 29.11. ja 13.12.

■ **Palokan sururyhmä** läheisensä menettäneille alkaa Palokan kirkolla 7.9. Ilmoittautuminen 31.8. mennessä diakonissa Päivi Itkonen 040 709 0142.

■ **Korpilahden sururyhmä** aloittaa 14.9. klo 18 seurakuntatalolla. Ryhmä kokoontuu torstaisin syys-lokakuun ajan ja on tarkoitettu läheisensä hiljattain menettäneille. Ilmoittautumiset ja tiedustelut diakonissa Kirsi Lepoaho 11.9. mennessä p. 050 557 9003.

■ **Keljonkankaan sururyhmä** alkaa vuodenvaihteen jälkeen Neulaskodilla. Lisätietoja diakonissa Elina Fuchs 050 549 7015.

■ **Sururyhmä lapsensa tai nuorensa menettäneille** yhteistyössä Jyväskylän perheneuvonnan kanssa alkaa vuodenvaihteen jälkeen. Lisätiedot sairaalapappi Asta Airaksinen 050 413 9294.

■ **Lasten sururyhmä** alkaa vuodenvaihteen jälkeen. Lisätietoja antaa perhetyöntekijä Anne Savolin 050 380 0583.

■ **Sururyhmä itsemurhan tehneiden** läheisille alkaa Kortepohjan kirkolla (Isännäntie 4) to 12.10. klo 18. Ryhmä kokoontuu kahdeksan kertaa, joista viimeinen kerta on 11.1. Ohjaajana ja vertaisena toimii diakoni Suvi Leppäpuisto yhdessä vapaaehtoisen vetäjän kanssa. Ilmoittautuminen 3.10. mennessä suvi.leppapuisto@evl.fi tai 050 549 7008.

Syntymäpäiväjuhlia senioreille

SYNTYMÄPÄIVÄJUHLAT HALSSILASSA

■ Kutsumme Sinut, Huhtasuolla tai Halssilassa asuva, joka vietät tai olet jo viettänyt vuoden 2017 aikana 70, 75, 80, 85, 90 ja siitä vuosittain ylöspäin olevia syntymäpäiviä, Halssilan kirkolle sunnuntaina 8.10. klo 12. Tule tapaamaan ikätovereitasi kahvin, kakun ja pienen ohjelman merkeissä. Ilmoittautuminen Juha Haloselle ti 19.9. mennessä 050 549 7024 tai juha.halonen@evl.fi.

■ **TASAVUOSIA JUHLITAAN KESKUSTASSA**

Kaupunginkirkossa on sunnuntaina 3.9. klo 10 messu ja sen jälkeen juhlakahvit Vanhassa pappilassa, (Vapaudenkatu 26). Juhlakahvit on tarkoitettu Keskustan alueseurakuntalaisille, jotka täyttävät 70, 75, 80, 85, 90 tai sitä enemmän touko-, kesä- heinä- tai elokuussa 2017. Messuun ja kahveille voi ottaa mukaan puolison tai läheisen. Ilmoittaudu aluesihteeri Kaisa Tuomi 040 535 0492, diakonissa Lea Pietiläinen 050 549 7027 tai diakonissa Eevi-Riitta Kukkonen 050 340 0665.

TAULUMÄKI

Luterilaisuuden sydänääniä su 27.8. klo 18. Reformaation merkkivuoden messu Isä meidän -rukouksen äärellä. *Äläkä saata meitä kiusaukseen*, Kari Kuula, R. Laine, Hassinen, Sirpa Berg, oboe.
Kesäkonsertti ti 29.8. klo 19. *Juhani Pohjanmiehen* sävellyksiä, Annikka Konttori-Gustafsson, piano, Jan Lehtola, urut. Liput 15/10/5 euroa tuntia ennen ovelta.
Muskarimessu su 3.9. klo 15, V. Tikkanen, Ahonen, Hassinen.
Messu su 3.9. klo 18, Ahonen, Koli, Hassinen.

HALSSILA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 27.8. klo 10 srk-keskus, Siistonen, Keltakangas.
Messu su 3.9. klo 10 srk-keskus, Kärkkäinen, Asikainen, Kettunen. Perheen sunnuntai.
Leipäsunnuntai su 3.9. klo 17.30 srk-keskus. Huom! alkamisaika.
Aamurukous ke 6.9. klo 8 srk-keskus.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakoniapäivystys srk-keskus, Kärpänkuja 5 (käynti kirkon alapuolelta) ma, ke klo 9–10.30. Muulloin sopimuksen mukaan 050 549 7024 tai juha.halonen@evl.fi.

Aikuisille
Syntymäpäiväjuhla senioreille su 8.10. klo 12 Halssilan srk-keskus. Tarkoitettu 70, 75, 80, 85, 90 ja siitä vuosittain täyttäville. Ilm. ti 19.9. mennessä 050 549 7024 tai juha.halonen@evl.fi.
Pietarin Kilta ti 5.9. alkaen klo 18 srk-keskus. Oppimis- ja keskustelupiiri miehille.
Raamattupiiri to 7.9. klo 17 srk-keskus. *Raamatun* tutkimista keskustellen ja ajatuksia vaihtaen.

Nuorille
Nuortenillat jatkuvat ke 30.8. klo 18–20.30. Paikka on Huhtasuon terveyskeskuksen ryhmähuoneessa (käynti pääovesta). Jatkossa nuortenillat keskiviikkoisin klo 18.45–20.30.
Isoskoulutus uusille alkaa ke 6.9. klo 17.30–18.45 Huhtasuon terveyskeskuksen ryhmähuoneessa (käynti pääovesta). Ilmoittaudu: jyvaskylanseurakunnannuoret.fi/nuoret/isoskoulutukset
Jatkot ja avustajat -koulutus alkaa su 10.9. klo 13.30–18.30 Kuokkalan kirkossa *Isosti yhdessä* -tapahtumalla. Ilm. jyvaskylanseurakunnannuoret.fi/nuoret/isoskoulutukset
Lisätiedot nuorten toiminnasta ja isoskoulutuksesta: Leila Jokiniemi 050 549 7021 ja Maria Hurme 050 549 7017.

Lapsille ja lapsiperheille
Pikkuleipä su 27.8. klo 16 srk-keskus. Perhepyhäkoulu pienille ja suurille.
Perhekerho ma klo 9.30–11.30 Telkäntie 2 C.
Päiväkerho 3–5 v Telkänpesä 2 C. Kokoontuu ti klo 9–11 ja to klo 13–16. Tied. vapaita kerhopaikkoja Jaanalta 050 301 8233.
Vauvakahvila ti klo 13–15 Telkäntie 2 C. Kaikille avoin ja maksuton.
Iltaperhekerho ke 30.8. klo 17.30–19 Telkäntie 2 C kerhotila. Kaikille pienille ja suurille avoin ilta. Parittomien viikkojen keskiviikkoisin syyslomaan (vko 42) asti.

HUHTASUO

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Yhteiskuljetus sunnuntain jumalanpalvelukseen Halssilan kirkkoon lähtee Huhtasuon kirkon bussipysäkiltä klo 9.45. Paluukuljetus n. 11.30.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakoniapäivystys. Voit olla yhteydessä diakoniatyöntekijään puhelimitse tai tulemalla Mäntykankaan kappelin takana olevaan toimistorakennukseen, Laukaantie 5, ma klo 13–14.30 tai ti klo 10–11.30. Puhelin 050 549 7005. Sähköposti liisa.lappi@evl.fi.

Aikuisille
Syntymäpäiväjuhla senioreille su 8.10. klo 12 Halssilan srk-keskus. Tarkoitettu 70, 75, 80, 85, 90 ja siitä vuosittain täyttäville. Ilm. ti 19.9. mennessä. 050 549 7024 tai juha.halonen@evl.fi.
Aikuisten käsityökerho ti klo 18 Huhtasuon terveyskeskuksen kaarisali. Alkaa 22.8.

Nuorille
Nuortenillat jatkuvat ke 30.8. klo 18–20.30. Paikka on Huhtasuon terveyskeskuksen ryhmähuoneessa (käynti pääovesta). Jatkossa nuortenillat keskiviikkoisin klo 18.45–20.30.
Isoskoulutus uusille alkaa ke 6.9. klo 17.30–18.45 Huhtasuon terveyskeskuksen ryhmähuoneessa (käynti pääovesta). Ilm. jyvaskylanseurakunnannuoret.fi/nuoret/isoskoulutukset
Jatkot ja avustajat -koulutus alkaa su 10.9. klo 13.30–18.30 Kuokkalan kirkossa *Isosti yhdessä* -tapahtumalla. Ilm. jyvaskylanseurakunnannuoret.fi/nuoret/isoskoulutukset
Lisätiedot nuorten toiminnasta ja isoskoulutuksesta: Jokiniemi 050 549 7021 ja Hurme 050 549 7017.

Lapsille ja lapsiperheille
Perhekahvila pe klo 9.30–11 Huhtasuon terveyskeskuksen kaarisali. Kotiäiti, -isä, hoitaja, tule mukaan lasten kanssa! Laulellaan, leikitään, hiljennytään, kahvitellaan, jaetaan elämää.
Ekavauvaryhmä ma klo 14–16. Huhtasuon terveyskeskuksen Kaarisali. Vauvan toivotaan olevan alle 7 kk aloittaessaan ryhmän. Kysy vapaita paikkoja Seija 050 323 5355.
Lapsi-aikuinen käsityöpaja ma 28.8. klo 17.30 Huhtasuon terveysaseman Kaarisali. Yli 5 v lapsille oman aikuisen kanssa yhteistä kädentyön iloa. Ilm. Seija 050 323 5355. Lukukausimaksu 10€/perhe.
Päiväkerho 3–5 v Huhtasuon terveyskeskuksen ryhmähuone ti klo 13–16 ja to klo 9–11. Kysy vapaita paikkoja Miina 044 705 6480.
Iltaperhekerho ma 4.9. klo 17.30 Huhtasuon terveyskeskuksen Kaarisali. Yhdessäoloa isoille ja pienille. Omat eväät.

KELJONKANGAS

Yhteydenottotapahtuman koulutus
Kuinka voit olla mukana tavoittamassa seurakuntalaisia ja kertomassa seurakunnan toiminnasta? Kouluttaja Juha Parkkinen opastaa aiheeseen lauantaina 2.9. klo 12–15 Neulaskodilla.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakonian avoin vastaanotto ti 5.9. klo 9–11 Neulaskoti, elina.fuchs@evl.fi, 050 549 7015.
Ruokailu ti 5.9. klo 12–13 Neulaskoti. Tied. Elina Fuchs 050 549 7015.
Olohuone ke 6.9. klo 13–14.30 Neulaskoti. Käsitöitä ja iloista kahvisseuraa! Tied. elina.fuchs@evl.fi, 050 5497 015.

Lapsille ja lapsiperheille
Perhekerho pe klo 9.30 Neulaskoti. Leikkiseuraa lapsille ja jutusseuraa aikuisille.
Perhekerhon kirkkohetki pe 25.8. klo 9.30 Neulaskoti. Kaikille avoin kirkkohetki.
Vauva-ryhmä ti klo 9.30 Neulaskoti. Ensimmäisen lapsen saaneille, mukavaa yhdessäoloa sekä vertaistukea kahvittelun lomassa.
Taapero-ryhmä ke klo 9 Neulaskoti. Alle 2-vuotiaille vanhempineen. Mukavaa yhdessäoloa sekä vertaistukea kahvittelun lomassa.

KELTINMÄKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Rukoushetki pe 25.8. klo 8.30 kirkko.

Kirkkoa juhlitaan Keltinmäessä
Keltinmäen kirkon 25-vuotismessu on sunnuntaina 27.8. klo 10. Messun toimittavat Eivor Pitkänen, Miika Mäkinen, Kristiina Ridanpää, Johanna Salminen, Petri Lintunen ja Heli Nieminen. Musiikissa mukana Seurakuntakuoro ja soitinyhtye. Messun jälkeen kirkkoa esittelee arkkitehti Olavi Noronen. Kahvit.

Messu su 27.8. klo 10 kirkko. Keltinmäen kirkko 25 vuotta.
Messu su 3.9. klo 10 kirkko, Ridanpää, Salminen, Lintunen.
Aamurukous ti 5.9. klo 8 kirkko. Voit rukoilla paitsi omien, myös yhteisten asioiden puolesta sekä sunnuntain messussa esille tulleiden esirukouksien puolesta.
Hiljainen aamurukous to 7.9. klo 8 kirkko. Viikon raamatunkohdat ja rukoushiljaisuus.

Apua ja tukea tarvitseville

Ruokapankkisetelipäivystys to klo 12 kirkko. Avoin ruokapankkisetelipäivystys.

Lahjoitusruokatarjoilu
Tervetuloa ruokailemaan lahjoituksena saatua ja samana päivänä valmistettua ruokaa. Hinta aikuisilta euron, 4–12-vuotiailta lapsilta 50 senttiä. Lahjoitusruokatarjoilu on Keltinmäen kirkossa maanantaina 4.9. klo 17–18.30. Ruokailun järjestelyistä vastaavat alueen vapaaehtoiset. Ruuan määrä riippuu lahjoituksena saadun tuotteen määrästä, mutta tarjolla on aina vähintään leipää, juotavaa, mahdollisesti puuroa tai kevytkeittoa.

Aikuisille
Saihokadun olohuone ti 5.9. klo 11 Saihokatu 4, Sarlund. Teemallista keskustelua.
Saihokadun ruokailu ti 5.9. klo 12 Saihokatu 4. Ruoka 4€/hlö.
Keltinmäen Olohuone ke 6.9. klo 13 kirkko. Ohjelmallinen olohuonehetki. *Lähimmäinen*. Leppäpuisto.

Lapsille ja lapsiperheille
Taaperoryhmä ma klo 14.30 kirkko. 1–2 v. taaperoille vanhemman kanssa, tied. 050 408 8852.
Perheolkkari ti klo 9–11 Erämiehenkatu 6. Mukavaa yhdessäoloa, laulua, leikkiä ja kahvittelua.
Perheolkkari ke klo 9–11 kirkko. Mukavaa yhdessäoloa, leikkiä, laulua, kahvittelua.
Lapsikuoro ke klo 16 kirkko. Lapsikuoro harjoittelee.

Perheiden kinkerit Kiviniemessä
Perheen sunnuntaita vietetään Kiviniemessä 3.9. pienen opetuksen, laulun, saunomisen sekä letun ja makkaranpaiston (omat makkarat) merkeissä. Tilaisuus alkaa kello 15. Mukana Eivor Pitkänen, Petri Lintunen, Riikka Klar, Eeva Lindberg.

Perheen sunnuntain kinkerit Kiviniemessä su 3.9. klo 15 Kiviniemi.
Kirkkohetki pienille ja suurille ti 5.9. klo 9.15 Erämiehenkatu 6. Laulua ja sanaa.
Kirkkohetki pienille ja suurille ke 6.9. klo 9.15 kirkko. Laulua ja sanaa.

Nuorille ja aikuisille
Seurakuntakuoro to klo 18 Keltinmäen kirkko. Tied. 050 521 5414.

KESKUSTA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 27.8. klo 10 Kaupunginkirkko. Koli, Ilvesmäki, Björninen.
Viikkomessu to 31.8. klo 13 Kaupunginkirkko.
Messu su 3.9. klo 10 Kaupunginkirkko. Saarnaa Ulla Saunaluoma KRS, Niiles-Hautanen, Wuolio, Vuorenoja.
Ikäihmisten juhlakahvit su 3.9 Vanhassa pappilassa Kaupunginkirkon messun jälkeen noin klo 11.15. Kutsutaan erityisesti niitä Keskustan alueseurakuntalaisia, jotka täyttävät 70, 75, 80, 85, 90 tai sitä enemmän touko-, kesä- heinä- tai elokuussa 2017. Katso menovinkki sivulla 12.
Viikkomessu to 7.9. klo 13 Kaupunginkirkko.

Musiikkitilaisuudet
Lounasmusiikki ke 30.8. klo 12 Kaupunginkirkko. Ilpo Vuorenoja, kitara. Vapaa pääsy, ovella vapaaehtoinen kolehti Kirkon Ulkomaanavulle.

Apua ja tukea tarvitseville
Päivystys ma, ke ja to klo 9–11, Vapaudenkatu 60. Pietiläinen 050 549 7027, Kukkonen 050 340 0665 tai Lintulahti 050 549 7006.

Aikuisille
Seniorikammari, avoin keskusteluryhmä senioreille ma 28.8. klo 14–15.30 Vanha pappila. *Elämäni vuodenajat*, Kukkonen.
Varttuneiden ja eläkeläisten piiri ke 6.9. klo 13 Puistotori 4.
Lutherin pöydässä -teatteriesitykset tiistaisin 5.9., 12.9., 19.9. ja 26.9. klo 19 Vanha pappila Vapaudenkatu 26. Liput 25 /20 /15 euroa. Liput puoli tuntia ennen esitystä Vanhasta pappilasta. Lippuvaraukset numeroon 040 871 3782. Liput on lunastettava puoli tuntia ennen esitystä Vanhasta pappilasta.

Lapsille ja lapsiperheille
Perhekerho ke klo 9.30 Yliopistonkatu 28 B.

Nuorille
Virtailta / Nightbreak to 31.8. klo 18 Yliopistonkatu 26 B. Ilta nuorille aikuisille / a group for young adults! *Lähemmäs Jumalaa* opetuksen, iltapalan, musiikin & yhdessäolon merkeissä / *Closer to God* through teaching, evening snack, music & spending time together.

KORPILAHTI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Puistokirkko su 27.8. klo 16 Pappilan takapiha, Valanteentie 1, Tuominen, Laiho. Ruokailu, kahvit ja ohjelmaa.
Messu su 3.9. klo 10 srk-talo, Koivisto, Laiho. Mukana Ahvenus-Puolakka kylien väkeä.

Musiikkitilaisuudet

Rakkaudesta kotimaahan sata vuotta -konsertti
Isänmaallisessa konsertissa kuullaan lauluja ja tarinoita sota-ajoista tähän päivään. Konsertti on Korpilahden seurakuntatalolla lauantaina 26.8. klo 15. Siinä esiintyvät Marjo Merivirta, koskettimet, kitara, haitari ja laulu, ja Tarja Simola, laulu ja tarinointi. Vapaa pääsy, käsiohjelma 5 euroa. Kesto noin tunti.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakonissan vastaanotolle ajanvarauksella kirsi.lepoaho@evl.fi, 050 557 9003.

Aikuisille
Kirkkokuoro to 31.8. klo 17.45 srk-talo. Syyskausi alkaa. Tervetuloa mukaan! Lisätietoja 050 5579 004.
Diakoniatalkoot ma 4.9. klo 13–15.30 srk-talo.
Väentupa Korpikeitaalla ti 5.9. klo 11.
NOJA-ryhmä ti 5.9. klo 18 srk-talo.
Sururyhmä Korpilahden srk-talolla to 14.9. klo 18. Ryhmä kokoontuu torstaisin syys-lokakuun ajan ja on tarkoitettu läheisensä hiljattain menettäneille. Ilmoittautumiset ja tiedustelut diakonissa Kirsi Lepoaho 11.9. mennessä 050 557 9003.

Syysretki Tammelaan
Retken kohteet ovat Liisa Puran käsityökoti ja Tammelan kirkko. Retkipäivä on perjantai 8.9. Hinta 40 euroa sisältää hämäläisen pitopöydän ja matkan. Ilmoittautumiset 31.8. mennessä diakonissa Kirsi Lepoaholle 050 557 9003.

Lapsille ja lapsiperheille
Pohjoisten kylien perhekerho ke 30.8. klo 9–11 Ylä-Muuratjärven kylätalo. Oman kylän perheiden kohtaamispaikka.
Iltaperhekerho ke 30.8. klo 18 Talvilahden uimaranta. Makkaranpaistoretki, kokoontuminen klo 18 uimarannalla (Päijänteentie), josta jatkamme nuotiopaikalle. Ei tarvitse omia eväitä, iltapalamaksu 2€/perhe.
Perhekerho to 31.8. klo 9.30 srk-talo. Lasten ja aikuisten yhteinen paikka.
Taaperokerho ma 4.9. klo 9 srk-talo. Taaperoille ja heidän perheilleen. Sisarukset mukaan.

KORTEPOHJA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 27.8. klo 16 srk-keskus, Pitkänen, Nieminen.
Su 3.9. ei messua, tervetuloa Kiviniemeen kinkereihin, katso ilmoitus Lapset ja perheet -kohdasta.

Musiikkitilaisuudet
Yhteislauluhetki ti 5.9. klo 14.45 srk-keskus, Sarlund.

Apua ja tukea tarvitseville
Ruokapankkisetelipäivystys to klo 9 srk-keskus.
Yhteisöruokailu ma 4.9. klo 17–18.30 Keltinmäen kirkko. Lahjoituksena saatua samana päivänä valmistettua ruokaa, aikuiset euro, lapset 4–12 v 50 senttiä. Tarjolla on aina vähintään leipää, juotavaa, mahdollisesti puuroa tai kevytkeittoa.
Torstaikahvila to 7.9. klo 12–13.30 srk-keskus. Kaikenikäisten kohtaamispaikka. Maksuton tarjoilu.

Aikuisille
Lähde!-kuoro to klo 18 srk-keskus.

Lapsille ja lapsiperheille
Perheolkkari ke klo 9–11 srk-keskus. Mukavaa yhdessäoloa, laulua, leikkiä ja kahvittelua.

Perheiden kinkerit Kiviniemessä
Perheen sunnuntaita vietetään Kiviniemessä 3.9. pienen opetuksen, laulun, saunomisen sekä letun ja makkaranpaiston (omat makkarat) merkeissä. Tilaisuus alkaa kello 15. Mukana Eivor Pitkänen, Petri Lintunen, Riikka Klar, Eeva Lindberg.

Nuorille ja aikuisille
Seurakuntakuoro to klo 18 Keltinmäen kirkko. Tied. 050 521 5414

KUOKKALA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 27.8. klo 11 kirkko, Reukauf, Bucht, Lampinen, T. Korhonen.
Messu su 3.9. klo 11 kirkko, Korhonen, Pääkkönen, Lampinen, Heikkilä. Virsimiehet. Kirkkokahvit.

Aikuisille
Cafe Kídé – avoin olohuone ke 30.8. klo 9–11 kirkko.
Elämässä eteenpäin -ryhmä 30.8. klo 13 kirkko.
Hiljaisuuden ilta ke 30.8. klo 18 kirkko. Iltatee.

Hiljaisuuden illat jatkuvat
Ota aikaa rauhoittumiseen ja uudistumiseen kiireittesi keskellä. Hiljaisuuden illassa voit kuunnella itseäsi, hiljaisuutta, Jumalan ääntä. Kävellä istua, makoilla, mitä sinä juuri silloin tarvitset ja kaipaat. Kirkkosalissa soi taustalla gregoriaaninen mietiskelymusiikki, lopuksi iltatee. Hiljaisuuden ilta on keskiviikkona 30.8. klo 18 kirkossa.

Rukouspiiri ke 30.8. klo 19 Polttolinja 29.
Torstaitapaaminen eläkeläisille to 31.8. klo 13 kirkko, yläkerta.

Sana elää, rukous kantaa
Opetusta, hengellistä musiikkia ja esirukouspalvelua on torstaina 31.8. klo 18 Kuokkalan kirkossa. Puhe Seppo Rytkönen, mukana Minna Korhonen ja Ester-lauluryhmä. Ehtoollinen. Lastenhoito järjestetty.

Raamattupiiri ma 4.9. klo 19 kirkko, alakerta.
Kuokkamiehet ti 5.9. klo 18 kirkko, alakerta.
Lähetyksen olohuone ke 6.9. klo 13 kirkko, alakerta.

Lapsille ja lapsiperheille
Perhekerho ma klo 9.30–11.15 kirkko.
Taaperotupa ti 29.8. klo 9.30–11 kirkko.
Vauvaperhepesä ti 29.8. klo 13–14.30 kirkko.
Iskän kaa -ilta ke 30.8. klo 18–20 kirkko.
Lasten kirkkohetki to 7.9. klo 9.30 kirkko.

Nuorille
Jatkot ja avustajat -koulutus alkaa su 10.9. klo 13.30–18.30 Kuokkalan kirkossa *Isosti yhdessä* -tapahtumalla. Ilm. jyvaskylanseurakunnannuoret.fi/nuoret/isoskoulutukset.

LOHIKOSKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 27.8. klo 12 Lahjaharjun kappeli. Niiles-Hautanen, Vuorenoja.
Messu su 3.9. klo 10 Kaupunginkirkossa ja juhlakahvit Vanhassa pappilassa. Katso menovinkki.
Messu su 3.9. klo 12 Lahjaharjun kappeli. Koli, Björninen, kahvit
Ikäihmisten juhlakahvit su 3.9 Vanhassa pappilassa Kaupunginkirkon messun jälkeen noin klo 11.15. Kutsutaan erityisesti niitä Keskustan alueseurakuntalaisia, jotka täyttävät 70, 75, 80, 85, 90 tai sitä enemmän touko-, kesä- heinä- tai elokuussa 2017. Katso menovinkki sivulla 12.

Apua ja tukea tarvitseville
Päivystys ma, ke ja to klo 9–11 Vapaudenkatu 60. Pietiläinen 050 549 7027, Kukkonen 050 340 0665 tai Lintulahti 050 549 7006.

Lapsille ja lapsiperheille
Perhekahvila ke klo 9.30 kerhotila, Katajatie 1 as 5.

PALOKKA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 27.8. klo 10, Laine, Ruhanen.
KohtaamisPaikan iltamessu su 27.8. klo 17, Laine, Kilkki. Ylistystä, rukousta, opetusta, ehtoollinen, lastenohjelmat, tarjoilua.
Rukouspiiri ke klo 18 Takkatupa. Tied. heikki.ilola@icloud.com.
Messu su 3.9. klo 10 kirkko, Hautalahti, Laine, Partanen.
Ämpärikirkko ulkona su 3.9. klo 15, Laine, Hautalahti, Partanen, Kivelä.

Ämpärikirkko Palokassa
Ämpärikirkkoa vietetään ulkona sunnuntaina 3.9. klo 15. Tule ja tuo kaverisikin iloisen rentoon menoon.

Nuorten viikkomessu ke 6.9. klo 17.30 kirkko. Nuorten kanssa toteutettu arki-illan ehtoollishetki kaikenikäisille.

Musiikkitilaisuudet
Kirkkokuoro to 31.8. klo 17.30 kirkko. Tied. 050 358 1860.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakoniapäivystys ke 9–11 ja to 11–13 kirkon alakerrassa. Diakoniatyöntekijä tavattavissa muuna aikana sop. mukaan. Kotikäyntejä sop. mukaan. Elina Romar 040 560 9910, Päivi Itkonen / Mira-Maarit Väisänen 040 7090 142.

Lähetys- ja avustustyö
Lähetyspysäkki ti 29.8. klo 10–12 kirkon alakerta takkahuone. Tied. 040 7090 142, mira-maarit.vaisanen@evl.f
Wycliffe raamatunkääntäjät ry:n ilta ti 29.8. klo 18 kirkkotori. Kuulumisia raamatunkäännöstyöstä Papua-Uudella-Guinealla ja Venäjällä. Kahvit.
Aikuisille
Raamattu- ja keskustelupiiri ti 5.9. klo 13 kirkko. Jatkuu parillisilla viikoilla.
Lähimmäisen Kahvitupa to 7.9. klo 9–16 kirkon takkahuone, Päivi Itkonen. Klo 11–13 keskustelua, käsitöitä. Klo 13 hartaus- ja ohjelmahetki. Tied. 040 7090 142, paivi.itkonen@evl.fi.

Nuorille
Palokan kerhonohjaajien tapaaminen ma 14.8. klo 17 ja koulutuspäivä la 2.9. klo 10–15.45 kirkolla. Koulutus pakollinen uusille kerhonohjaajille, vanhatkin kerhonohjaajat saavat osallistua. Ilm. www.jyvaskylanseurakunnannuoret.fi/kouluikaiset. Tied. Minna Junttila 040 773 9851 ja Mira Maasola 050 408 8813, etunimi.sukunimi@evl.fi.

Lapsille ja lapsiperheille
Vauva- ja taaperopysäkit kirkon alakerrassa. Lauluja, leikkejä, keskustelua, hiljentymistä. Pientä tarjoilua, jossa vapaaehtoinen maksu. Ei tarvitse ilmoittautua ennakkoon. Tied. Jansa 040 548 3216 ja Eräjärvi 040 500 7820.
Perhepysäkit kirkolla ja Mannilan Lyhdyssä. Kirkolla aamupala ja Mannilassa pientä tarjoilua. Vapaaehtoinen maksu. Tied. Eräjärvi 040 500 7820 Kuusela 040 535 2276.
Vauvapysäkki ma klo 13 kirkon alakerta. Ensimmäisen lapsensa saaneille perheille.
Taaperopysäkki ti klo 9.30 kirkon alakerta. Noin alle 2–v. lapsille perheineen.
Palokan kirkon perhepysäkki ke klo 9 kirkon alakerta.
Aamupalapysäkki kirkon alakerran takkatuvassa ke klo 9–11. Vapaaehtoinen maksu 1 euro.
Mannilan perhepysäkki ke 30.8. klo 9 Mannila, Mankolantie 3.
Kouluikäisten kerhot alkavat viikolla 38, ilm. viikolla 37 www.jyvaskylanseurakunnannuoret.fi/kouluikaiset.
Kaakaopyhäkoulu 1–4-luokkalaisille ti klo 12.30–15 kirkon alakerrassa. Ei ennakkoilm. Läksyjen tekoa, leikkiä, pelailua, pieni hartaushetki, välipalaa. Mahdollisista ruoka-ainerajoitteista toivomme ennakkotietoa.
Kerhonohjaajat: katso Nuorille.

SÄYNÄTSALO

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 27.8. klo 10 kirkko, Jurva, Tahkola.
Messu su 3.9. klo 10 kirkko, Jurva, Väisänen. Kirkkokahvit.

Apua ja tukea tarvitseville
Mahikset ma klo 13 srk-koti. Mieli Maasta ry:n vertaisryhmä uupuneille ja masentuneille. Vertaisohjaaja Leena.
Diakoniapäivystys ti ja to klo 9–11 srk-koti.

Aikuisille
Olohuone ke 30.8. klo 13 srk-koti. Kuulumisia Saratovin ystävyysseurakunnasta.
Naisten avoin raamattupiiri ti 5.9. klo 18, srk-koti. Tiistaisin klo 18, parilliset viikot. Naisten solu aloittaa nimellä Naisten avoin raamattupiiri.
Olohuone ke 6.9. klo 13 srk-koti. Syödään yhdessä luomupuuroa.

Luomupuuroa lusikoiden MM-tempaukseen
Säynätsalon seurakuntakodissa on tarjolla luomupuuroa keskiviikkona 6.9. klo 13. Samalla voi osallistua luomupuuron syönnin MM-tempaukseen.

Tapahtumat 25.8.–8.9.

Lapsille ja lapsiperheille
Perheolkkari ma klo 9.30–11.30 srk-koti. Mukavaa yhdessäoloa ja vertaistukea kahvittelun lomassa.
Perhekerho to klo 9.30 srk-koti. Leikkiseuraa lapsille ja juttuseuraa aikuisille.
Pyhäkoulu to 31.8. klo 17.30 srk-koti.

TIKKAKOSKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu Ränssin kievarissa su 27.8. klo 11, Kesäteatterin tilat, Kuikantie 340, Vallipuro, Piilonen. Kirkkokahvit.
Siioninvirsiseurat su 27.8. klo 18 pappila.
Messu su 3.9. klo 10 kirkko, saarna Juhani Forsberg, von Gross, Vallipuro, Piilonen. Kahvit, jonka jälkeen teol. toht. Juhani Forsberg kertoo Lutherin virsistä. Tilaisuus on osa Reformaation merkkivuotta.

Alkusyksyn aikaan
Sanan, rukouksen ja laulun ilta on Tikkakosken kirkossa sunnuntaina 3.9. Illassa mukana Risto Närhi, Risto Vallipuro sekä Sirpa Piilonen. Iltatee.

Päiväpiiri Jylhänperällä Rauhanyhdistyksen talolla pe 8.9. klo 12.30, Vallipuro.

Apua ja tukea tarvitseville
Ruokajakelu kirkolla to 31.8. klo 10.30. Lahjoitusruuan jako paritt. viikkojen torstaisin klo 10.30.
MieliMaasta-vertaisryhmä ti 29.8. klo 18 pappila. Ryhmä masentuneille ja heidän omaisilleen. Joni Hakala 040 9115 796, jontte10koti.luukku.com.
Torstaiaamuna hartaus ja aamupala 7.9. alkaen. Hartaus kirkossa klo 10, aamupala srk-sali. Vapaaehtoinen maksu lähetystyölle.

Aikuisille
Diakonian ja lähetyksen työtupa. Kaikille avoin toiminnallinen tapaaminen tiistaisin klo 12 srk-sali. Käsitöitä ja leivontaa. Tuoreita leivonnaisia. Päiväkahvi klo 14.
Miesten keskustelupiiri. Kaikenikäisille miehille tarkoitettu juttutupa Pappilassa tiistaisin klo 13. Aihe on vapaa. Päiväkahvi työtuvalla klo 14.

Lapsille ja lapsiperheille
Perhekerho Avoin tapahtuma kaikille vanhemmille, hoitajille ja isovanhemmille yhdessä lasten kanssa. Yhteistä puuhaa, kahvit, pieni hiljainen hetki.
Perhekerho ti klo 9.30 kirkko.
Perhekerho ti klo 9.30 Puuppolan kerhotila.
Perhekerho ti klo 13 kirkko.
Ekavauvakerho ke klo 13 kirkko. Ensimmäisen lapsensa saaneille vanhemmille ja vauvalle. Yhteistä puuhastelua ja vapaata yhdessäoloa sekä kahvit. Ruuanlämmitysmahdollisuus.

Aikuisille
Naisten ilta pappilassa ma 4.9. klo 18, Inkeri Tuunanen. Tutkimme rupatellen *Raamattua*, rukoilemme ja pohdimme naisen elämän eri vaiheita. Tee.
Miesten saunailta ke 6.9. klo 17.30 Sarpatti. Pyyhe ja piplia mukaan!

VAAJAKOSKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 27.8. klo 10 kirkko, Rossi, Tiusanen.
Messu su 3.9. klo 10 kirkko, Kauppinen, Salmela, Ilkka Kauppi, sello.

Musiikkitilaisuudet
Ihanaiset-gospelkuoro työikäisille naisille aloittaa ma 11.9. Klo 17.30–19, Taulumäen kirkko. Ohjelmistossa lähinnä englanninkielistä gospelmusiikkia. Uusia laulajia otetaan mukaan koelaulun kautta. Sovi ajasta kuoronjohtaja Maria Salmelan kanssa, maria.salmela@evl.fi tai 050 380 0608.
Majakka-kuoro laulaa suomalaista gospelia. Aloitus ma 11.9. klo 19 Taulumäen kirkko. Uusia laulajia otetaan mukaan koelaulun kautta. Sovi ajasta kuoronjohtaja Maria Salmelan kanssa maria.salmela@evl.fi tai 050 380 0608.
Seniorit-kuoro ke 13.9. klo 12 Vaajakosken kirkko. Kuoro on kaikille avoin.

Apua ja tukea tarvitseville
Diakonian päivystykset kirkolla ja Jyskän srk-kodilla ajanvarauksella marja-leena.liimatainen@evl.fi 040 560 9926 ja tero.reingoldt@evl.fi 040 560 9927.
Jyskän porinat -aamupuuro to 7.9. klo 8.30 Jyskän srk-koti. Aamupala, lehti ja yhdessäoloa.

Aikuisille
Lähetyspiiri ti 5.9. klo 13 kirkko.
Vaajakosken keskiviikkokerho ke 6.9. klo 13 kirkko.

Nuorille
Isoskoulutukseen ilmoittautuminen käynnissä nettisivuilla. Lisätietoja Göös 040 560 9925.
Nuorisotyön syksyn avajaiset ke 30.8. klo 18 kirkko.

Jyskän elorieha
Tule mukaan eloriehaan keskiviikkona 30.9. klo 18 Jyskän seurakuntakodissa. Tilaisuuden järjestävät seurakunnan ja kaupungin nuorisotyö.

Hengari ke 6.9. klo 18 kirkko, nuorisotilat.

Lapsille ja lapsiperheille
Pallerot-ekavauvaryhmä tiistaisin klo 13–14.30 Vaajakosken kirkolla 29.8. alkaen. Vertaistukiryhmä ensimmäisen lapsensa saaneille vauvan ensimmäisen ikävuoden ajaksi.
Perhetupa ti 29.8. klo 9 kirkko.
Jyskän perhepysäkki ti klo 9–11 Jyskän srk-koti.
Kaunisharjun perhekerho ke klo 9 Kaunisharjun kerhotila.
Vaajakosken iltaperhekerho ke 30.8. klo 17.30 Jyskän srk-koti. Iltaperhekerho, Vaajakoski. Siirretään tiistai-illasta keskiviikkoiltaan, 1. kerta poikkeuksellisesti Jyskässä (Jyskän elorieha).
Perhetupa ti 5.9. klo 9 kirkko.
Kouluikäisten kerhot käynnistyvät 18.9. Kerhojen tiedot ja Ilmoittautuminen www.jyvaskylanseurakunnannuoret.fi/kouluikaiset. Kerhonohjauksesta kiinnostuneet ottakaa yhteys satu.harjula@evl.fi tai 040 558 2542.

KIRKON KESKUSTELUAPUA
Luottamuksella, sinua kuunnellen
Palveleva puhelin **0400 22 11 80**
Arkisin 18–01, viikonloppuisin 18–03
kirkonkeskusteluapua.fi

Yhteiset

Aseman Pysäkki
Kahvila kaikille, pieni kirpputori/vaihtori, Hannikaisenkatu 27–29.
Avoinna ma, ti ja to klo 11–15. Tied. antti.laitinen@evl.fi 050 360 3484.
Ryhmätoiminnat
Tietovisa ma klo 13.30.
Viikkomessu to klo 13 Kaupunginkirkko.
Papintunti to klo 14.
Rukouspiiri to klo 11.30.
Virsi- ja laulutunti ma 28.8. klo 12. Otamme mielellämme vastaan villalankoja.

Kansainvälinen työ
Virtailta / Nightbreak to 31.8. klo 18, Yliopistonkatu 26 B. Ilta nuorille aikuisille / a group for young adults! Lähemmäs Jumalaa opetuksen, iltapalan, musiikin & yhdessäolon merkeissä / Closer to God through teaching, evening snack, music & spending time together.

KohtaamisPaikka
KohtaamisPaikan iltamessu @ Palokan kirkko su 27.8. klo 17, Mika Kilkki. Ylistystä, rukousta, opetusta, ehtoollinen, lastenohjelmat, tarjoilua.

BrunssiKirkko @ Kristilinen koulu su 3.9. klo 11, Voionmaankatu 18. Käynti Vellamonkadulta. NyyttäriBrunssi, kirkko, lastenohjelmat.
ALFA – oiva mahdollisuus miettiä elämän isoja kysymyksiä kristinuskon näkökulmasta. #kokeileALFAA 2.10.–20.11. maanantaisin klo 18–20 Vanha pappila, Vapaudenkatu 26. Tied ja ilm tiina.kilkki@kohtaamispaikka.net / 044 524 3904.
Muut toimintatiedot www.kohtaamispaikka.net / Facebook KohtaamisPaikka Jyväskylä / instagram @kohtaamispaikka

Maahanmuuttajatyö
Johanna Kontinen (050 549 7033 johanna.kontinen@evl.fi, Oxana Usova, 041 705 2329 oxana.usova@evl.fi
Päivystys ma, ti ja to klo 11–15 Aseman Pysäkillä, Hannikaisenk. 27–29.
Kahvila kaikille maantaisin, tiistaisin ja torstaisin klo 11–15 Aseman Pysäkillä. Kahvia, teetä, mehua, leipää ja pullaa, lahjoitusvaatteita ja kodintavaroita.
Kuokkala:
Naisten Suomi-kerho ti klo 10–11.30, Polttolinja 37. Mervi Karikko.

Keskusta:
Naisten Suomi-kerho ke klo 10–11.30, Kauppakatu 13. Marianne Mäkeläinen.
Keltinmäki:
Paluumuuttajien kerho ti klo 10–12, Keltinmäen kirkko, Keltinmäentie 10.

Näkövammaiset, huonokuuloiset, omaishoitajat
Diakoniatyöntekijä Tuija Emaus-Etindelle 050 549 7023. Päivystys ma ja ke klo 9–11.

Näkövammaisten ja huonokuuloisten kerho ke 6.9. klo 13–14.15 Vanha pappila,Vapaudenk. 26. Kahvit klo 12.40. *Suomi 100.*
Omaishoitajien oma hetki ke 13.9. klo 12–13.30 Vanha pappila, Vapaudenkatu 26. Heini Lekander kertoo matkastaan Botswanaan.

Viittomakieliset
Diakonissa Päivi Lehtinen 050 549 7012, paivi.lehtinen@evl.fi, Vapaudenkatu 60. Vastaanotto ti 9–12 ja ke 13–15. Web-kamera-aika ke klo 11–12.

Kristilliset järjestöt

Jyväskylän NNKY
Puistotori 4, Toiminnanohjaaja Tanja Nieminen, 040 740 4472, jklnnky@elisanet.fi
Laku-ryhmässä lauletaan ja kuunnellaan musiikkia pe 1.9. klo 13.
Avoin kohtaamispaikka aamiaisineen (aamupala 5 euroa) ti 5.9. klo 9–11, Antti Eskolan kirjasta *Vanhuus*, Riitta Keuramo.
Kirjapiiri II ti 5.9. klo 13, A.J. Cronin: *Taivasten valtakunnan avaimet*.
Syksyn muskariryhmiin ehtii vielä ilmoittautua!
Ryhmät keskiviikkoisin 6.9. alkaen:
Vauvamuskari 6–12 kk klo 9.15–9.45.
Taaperomuskari 1–2-vuotiaille 9.45–10.15.
Perhemuskari I (yksi tai useampi alle 5–v. lapsi samasta perheestä) klo 10.15–11.
Perhemuskari II klo 11.15–12 – täynnä.

Jyväskylän Kristilliset Eläkeläiset
Syysretki 10.–14.9. Vuokatinrantaan, vielä vapaita paikkoja jäljellä. Ilmoittautumiset Hely Järvinen, p. 050 359 5611 tai Lasse Nikkinen p. 040 554 8188.
Syksyn toiminta alkaa ma 11.9. klo 14 Sepänkeskuksessa, Kyllikinkatu 1. Ritva ja Heimo Kajasviita, kuoro.

Jyväskylän Rauhanyhdistys
www.jklry.net, 044 505 0653
Seurat la 26.8. klo 19, ry.
Alueseurat su 27.8. klo 14 Petäjäveden seurakuntakoti; klo 16 Alueseurat, Muuramen srk-talo; klo 16 Seurat, ry; n. klo 17.30 Seurat, ry.
Seurat ke 30.8. klo 19, ry.
Nuorten perjantai pe 1.9. klo 19, ry.
Seurat la 2.9. klo 19, ry.
Tiistaikylä ti 5.9. klo 13, ry.
Seurat ke 6.9. klo 19, ry.

Kansan Raamattuseura
Vapaudenkatu 24, p. 040 557 5535, mika.lahtinen@sana.fi
KRS:n kirkkopyhä, Kaupunginkirkon messussa su 3.9. klo 10 saarnaa KRS:n toiminnanjohtaja rovasti Ulla Saunaluoma.
Uuden toimitilan avajaiskahvit ja siunaaminen käyttöön su 3.9. aamumessun jälkeen n. klo 11.30, Vapaudenkatu 24.

Keksi nimi uusille toimitiloille
Kansan Raamattuseuran uudet toimitilat siunataan käyttöön sunnuntaina 3.9. messun jälkeen noin klo 11.30. Vapaudenkatu 24 tilat on tarkoitettu kokous- ja kulttuurikäyttöön ja erilaisille ryhmille. Toimitilan nimeä voi ehdottaa KRS:n työntekijä Mika Lahtiselle 040 557 5535, mika.lahtinen@sana.fi

Viisikielisen toivelauluilta, Vapaudenkatu 24, ma 4.9. klo 18, Tuula "Haxu" Hakkarainen.
Päiväkahvit ja polkuja Raamatun maailmaan, Vapaudenkatu 24, ti 5.9. klo 13, Kalevi Rautjoki.
Missä armo, kysyy Torstaiteatteri Pahaksi leimattu perhe ei saa apua lapselleen. Nuori tyttö joutuu kärsimään, kun aikuiset rajaavat apunsa kansallisuuden ja vakaumuksen mukaan. Mika Lahtinen on dramatisoinut esityksen *Raamatun* kertomuksesta jossa Jeesus kohtaa foinikialaisen naisen, ja suhtautuu hänen avuntarpeeseensa aluksi torjuen. Vapaudenkatu 24, to 7.9. klo 19, liput 14 e, varaukset: 040 557 5535 tai www.torstaiteatteri.fi.

Keski-Suomen ev.lut. Kansanlähetys
Lähetyskoti, Kauppak. 13, p. (014) 620 801, ksuomi@sekl.fi, http://keski-suomi.sekl.fi
Toimisto avoinna ti ja to klo 10–14.
Lähetyskoti:
Aamurukouspiiri ma klo 8–9.
Nuortenilta Breikki nuorille ja opiskelijoille tiistaisin klo 18–21. Alkaen 5.9.
Särkyneiden majatalo torstaisin klo 13.
Naistenpiiri ke 30.8. klo 18.

Muualla Jyväskylässä:
Perhepyhäkoulu Pikkuleipä su 27.8. klo 16 Halssilan kirkossa, Kärpänkuja 5. Lapsille raamatunkertomus ja leikkiä. Vanhemmilla mahdollisuus raamattupiiriin.
Yliopiston avajaismessut Mattilanniemessä 30.8. klo 9.30–16. Kansanlähetys mukana messuilla yhdessä muiden kristillisten järjestöjen kanssa.
Leipäsunnuntai 3.9. klo 17.30 Halssilan kirkossa, Kärpänkuja 5. *Jeesuksen matkassa*, Juho Hintikka. Ehtoollinen ja kahvitarjoilu. Lapsille ohjelmaa. Huom! Poikkeava kellonaika.
Vaajakosken miestenpiiri to 7.9. klo 18.30 kirkko, Kirkkotie 11.

SLEY
Lutherin kirkko, Kansakoulukatu 5
Messu sunnuntaisin kello 12: 27.8. Petri Harju; 3.9. Sakari Ylönen.

Suomen Raamattuopisto

Totuus vapauttaa
Elämän puolella -illat alkavat keskiviikkona 6.9. klo 18.30 Nikolainsalissa, Asemakatu 6. Ensimmäisessä illassa puhuu Petri Kortelahti, ja teema on Totuus on tekevä teidät vapaiksi. Musiikissa ovat Heli Nieminen ja Lähde! Kirjapöytä. Ei lastenhoitoa.

Toivon torstai 21.9. klo 18.30 Neulaskodilla, Pihkatie 4. *Minä uskon Pyhään Henkeen*, Matti Väätäinen, musiikissa Jenni Jurva.
Sana elämään -ilta la 23.9. klo 18 Taulumäen kirkossa, Kuinka löydän armollisen Jumalan? Eero Junkkaala, Arto Viitala, musiikki Kyösti Kytöjoki ja Andras Szábó. Mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun ja esirukoukseen

Reformaation merkkivuosi

Luterilaisuuden sydänääniä
Sunnuntaina 27.8. klo 18 on Taulumäen kirkossa reformaation merkkivuoden messu Isä meidän -rukouksen äärellä. Äläkä saata meitä kiusaukseen, Kari Kuula, Raimo Laine, Jukka Hassinen, Sirpa Berg, oboe.

Lutherin virret tutuiksi
Sunnuntaina 3.9. klo 10 Tikkakosken kirkossa saarnaa tohtori Juhani Forsberg, joka esittelee Martti Lutherin virsiä kirkkokahveilla.

Ternimaitokeisari Kuokkalassa
Kuokkalan kirkossa esitetään 14.9. ja 19.9. klo 19 Jyväskylän kaupunginteatterin Ternimaitokeisari-monologi. Esityksen jälkeen keskustelu "Mitä Luther tähän sanoisi?".

Lutherin pöydässä -teatteriesitykset
Ruokaa ja Lutherin pöytäpuheita tiistaisin 5.9., 12.9., 19.9. ja 26.9. klo 19 Vanhassa pappilassa Vapaudenkatu 26. Liput 25 /20 /15 euroa. Liput puoli tuntia ennen esitystä Vanhasta pappilasta. Lippuvaraukset numeroon 040 871 3782.

Lisätiedot: www.jyvaskylanseurakunta.fi

Uutisia hyvässä hengessä!
Seuraava lehti 8.9.
- Saako yrittäjä epäonnistua
- Ja Jumala loi evoluution
- Lutherin terveiset Ternimaitokeisarille

Henki & elämä

Henki & elämä

7. vsk. ISSN 1798-1255
Kustantaja Jyväskylän seurakunta
Julkaisija Jyväskylän seurakunta
Taitto: Viestintä-Paprico Oy
Paino Lehtisepät Oy
Painosmäärä 60 000 kpl
Jakelu Posti Oyj
Jakeluhuomautukset
Postin asiakaspalvelu,
puh. 0200 71 000,
www.posti.fi/palaute

Päätoimittaja Marjo Rönnkvist
040 535 1064

Toimitus
Kaarina Heiskanen 050 380 0612
Heikki Impiö 050 303 3180
Petri Kananen (virkavapaalla)
Sirpa Koivisto 040 703 0350
Sähköposti
jklsrk.viestinta@evl.fi tai
etunimi.sukunimi@evl.fi
Faksi 014 636 785
Osoite Tellervonkatu 5, PL 103,
40101 JYVÄSKYLÄ
Ilmoitusmyynti:
pirjo.teva@kotimaa.fi
Ilmoitushinnat 1,60 e/pmm

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNNAN YHTEYSTIETOJA

kaloa?

Postiosoite: PL 103 40101 Jyväskylä

Kattavat yhteystiedot verkkosivuilla:
www.jyvaskylanseurakunta.fi
Sähköposti: etunimi.sukunimi@evl.fi
ellei toisin mainita

KIRKKOHERRANVIRASTO
Tellervonkatu 5
Avoinna ma–pe klo 9–15.30
Kirkkoherranvirasto 050 363 2300
Hautauspalvelut 040 162 3982
Neuvonta 014 636 611
Päivystävä pappi 040 535 2328
Kirkkoherra Viitala Arto 0400 540 490

Aseman Pysäkki
Laitinen Antti 050 360 3484,

Diakonia ja yhteiskunnallinen työ
Lekander Heini, työalasihteeri 050 521 5416

Hautaus- ja puistopalvelu
Pekuri Antti, hautaustoimen päällikkö 0500 426 420
Kivi Olavi, ylipuutarhuri 050 365 0960
Saarinen Virpi, toimistosihteeri 040 535 2167

Kiinteistöpalvelu
Lukkarinen Maritta kiinteistöpäällikkö 0400 635 001
Siekkinen Miia, toimistosihteeri vs. 050 382 4424

Lapsi- ja perhetyö
Parkkali Ritva, työalasihteeri 050 549 7013

Leirikeskusten varaukset 040 535 1657
Kirjavainen Pekka, leirikeskusten isäntä 050 521 5407

Lähetys ja kansainvälinen vastuu
Laine Raimo, seurakuntapastori 0400 748 671
Klemettinen Ulla, työalasihteeri 050 3409 889
Johanna Kontinen,
maahanmuuttajatyö vs 050 549 7033

Nuorisotyö
Grönholm Petri, työalasihteeri vs. 050 521 5401
Federley Anne, nuorisomuusikko vs. 050 549 7048
Maasola Jussi, erityisnuorisotyönohjaaja 040 509 8060
Göös Ilkka, erityisnuorisotyönohjaaja 040 527 5382
Järvenpää Hannes, vammaisnuorisotyö 050 549 7029
Bom Pasi, partio/Lehtisaari 050 5497 011

Opiskelijatyö
Nieminen Kimmo, yliopiston
oppilaitospappi 050 594 8167
Tikkanen Johanna, ammattiopiston ja ammattikorkeakoulun oppilaitospappi 050 521 5418
Lintulahti Elina, lukioiden
oppilaitosdiakoni 050 549 7006

Perheasiainneuvottelukeskus (PAK)
Vapaudenkatu 38 B, 2. krs
Aikavaraukset (014) 334 7800
Salo Sirpa, johtaja 040 182 5770

Rippikoulutyö
Tikkanen Ville, seurakuntapastori 040 560 9934

Sairaalapastorit
Lepoaho Heikki, johtava sairaalapastori 040 737 7963

Taulumäen kirkko
Lohikoskentie 2, 0400 308 120
Palola Tuomas, seurakuntapastori 050 549 7022
Hassinen Jukka, kanttori 050 523 4136

ALUESEURAKUNNAT:
HUHTASUO
Huhtasuon kirkko, Nevakatu 6, 050 549 7041
Aluekappalainen vt. Kärkkäinen Päivi 050 523 4149
Aluesihteeri Koho Ulla/Härköjärvi Esa 050 340 0684
Diakonia
Sarlund Elina 050 549 7005
Lapsityönohjaaja Kettunen Anne 050 340 0638
Halssilan seurakuntakeskus
Kärpänkuja 5, 050 549 7040
Diakonia
Halonen Juha 050 549 7024

KELTINMÄKI
Keltinmäen kirkko, Keltinmäentie 10, 050 549 7037
Aluekappalainen Pitkänen Eivor 050 590 0265
Aluesihteeri Lehto Aira 050 340 9899
Diakonia
Leppäpuisto Suvi 050 549 7008
Häyrinen Leena 050 549 7008
Rantanen Jukka 050 549 7032
Laitinen Ainoleena 050 549 7026
Lapsityönohjaaja Yli-Suvanto Kirsti 050 340 0639
Kortepohjan seurakuntakeskus
Isännäntie 4, 050 549 7038

KESKUSTA
Kaupunginkirkko 050 549 7043
Aluekappalainen Wuolio Seppo 050 521 5415
Aluesihteeri Tuomi Kaisa 040 535 0492
Diakonia
Pietiläinen Lea 050 549 7027
Lintulahti Elina 050 549 7006
Kukkonen Eevi-Riitta 050 340 0665
Lapsityönohjaaja vs. Siitari Tanja 050 340 9895
Lahjaharjun kappeli
Ukonniementie 2, 050 549 7039
Kappalainen Mannström Tuija 050 521 5408

KORPILAHTI
Korpilahden kirkko ja seurakuntatalo
Kirkonmäentie 1–3, 050 557 9008
Palvelupiste 050 557 9012
Hautausasiat 040 162 3982
Aluekappalainen Koivisto Antti vs. 050 557 9001
Diakonia
Lepoaho Kirsi 050 557 9003
Lapsityönohjaaja Yli-Suvanto Kirsti 050 340 0639
Aluesihteeri Kaunisto Virpi 050 557 9012

KUOKKALA
Kuokkalan kirkko, Syöttäjänkatu 4, 050 549 7045
Aluekappalainen Bucht Riku 050 407 0115
Aluesihteeri Saarikko Satu 050 408 8816
Diakonia
Heikkilä Päivi 050 549 7034
Kataikko Kirsti 050 549 7007
Lapsityönohjaaja Korhonen Tiina 050 340 9887

PALOKKA
Palokan kirkko, Rovastintie 8, 040 560 9911
Aluekappalainen Laine Teija 040 560 9906
Aluesihteeri Laakso Tuija/Tarvaala Sari 050 302 8300
Diakonia
Romar Elina 040 560 9910
Itkonen Päivi 040 709 0142
Lapsityönohjaaja Kivelä Marja-Terttu 040 560 9908

SÄYNÄTSALO
Säynätsalon kirkko, Saarnatie 1, 050 340 9896
Säynätsalon pappila, Pappilantie 6
Aluekappalainen Väätäinen Osmo 0500 545 611
Aluesihteeri Lehto Aira 050 340 9899
Diakonia
Kiviranta Paula 050 598 0951
Lapsityönohjaaja Yli-Suvanto Kirsti 050 340 0639
Neulaskoti
Pihkatie 4, Keljonkangas 050 549 7046
Seurakuntapastori vs. Jurva Esa 050 400 0014
Diakonia
Fuchs Elina 050 549 7015

TIKKAKOSKI
Tikkakosken kirkko, Kirkkokatu 18, 040 560 9917
Aluekappalainen Vallipuro Risto 040 545 8720
Aluesihteeri Laakso Tuija/Tarvaala Sari 050 302 8300
Diakonia
Jaakonaho Marja-Liisa 040 560 9916
Lapsityönohjaaja Simpanen Eija 040 560 9914

VAAJAKOSKI
Vaajakosken kirkko, Kirkkotie 11, 040 560 9928
Aluekappalainen Huttunen Hannu 050 521 5405
hannu.s.huttunen@evl.fi
Aluesihteeri Syrjälä Leena 050 551 0440
Diakonia
Liimatainen Marja-Leena 040 560 9926
Lapsityönohjaaja vs. Palander Tarja 040 574 1706
Jyskän seurakuntakoti
Asmalammentie 4, 040 560 9928
Kappalainen Kauppinen Arto 040 560 9920
Diakonia
Reingoldt Tero 040 560 9927

Hanna Brotkin lämpenee myös modernille taiteelle, Jorma Aaltonen puolestaan on Suomen kultakauden taiteen ystävä.

Kulttuuriluotsin kanssa voi puhua vaikka hevosista

Kulttuuriluotsit Hanna Brotkin ja Jorma Aaltonen luotsaavat museoon ihmisiä, joille museon kynnys on liian korkea.

KAARINA HEISKANEN
teksti ja kuva

Kulttuuriluotsi lähtee museo- tai teatteriseuraksi, eikä palvelu maksa mitään. Luotsin kanssa voi puhua niin taiteesta kuin arkisistakin asioista.

– Yksi luotsattava – eläkkeellä oleva maanviljelijä – kiitteli, että ei olisi voinut puhua hevosista kenenkään muun kanssa. Minulta se onnistui, kun olen maalaistalosta lähtöisin, kertoo Jorma Aaltonen.

Hän on toiminut kulttuuriluotsina vuodesta 2009 lähtien.

– Taiteen äärellä ollaan tasavertaisia, kukaan ei ole asiantuntija. Ei ole oikeita eikä vääriä vastauksia. Parasta on erilaisten ihmisten kohtaaminen, sanoo Hanna Brotkin, jolla on luotsitaustaa vuodesta 2012 asti.

Brotkin ja Aaltonen ovat luotsanneet ikäihmisten, lapsiperheiden ja vammaisryhmien lisäksi myös maahanmuuttajia. Suomen historia on läsnä maahanmuuttajien luotsauksissa.

– Heillä ei ole peruskäsitystä Suomesta. Keski-Suomen museossa puhuin jääkaudesta ja sanoin, että tässäkin kohtaa oli satoja metrejä jäätä. Yksi heistä kysyi: oliko kesälläkin lunta, Aaltonen havainnollistaa.

– Isäni oli Karjalan evakkoja, ja heitä syrjittiin – he puhuivatkin oudosti. Siitä löytyy yhteinen kokemus maahanmuuttajien kanssa, sanoo Brotkin.

> Taiteen äärellä ollaan tasavertaisia.

Sodan jaloista tulleita kiinnostaa kuulla, että Suomi on joutunut ponnistelemaan sodissa ja rakentamaan kaupunkeja raunioista. Sotalapset rinnastuvat yksin tulleiden nuorten kohtaloihin.

Kulttuuriluotsitoiminta käynnistyi Jyväskylässä noin kymmenen vuotta sitten museolehtori **Sirpa Turpeisen** ideasta madaltaa kynnystä museoihin. Luotseja on parisataa. He luotsaavat ryhmiä ja yksittäisiä museovieraita. Myös laitosten henkilökuntaa on koulutettu, jotta he voivat lähteä asukkaiden kanssa taide-elämysten pariin. Luotsikoulutus perehdyttää Jyväskylän ja ympäristökuntien museoihin ja kulttuurikohteisiin.

Brotkinin suosikkikohteet ovat Suomen käsityön museo ja Ratamo.

– Työskentelen kulttuurialalla, ja isäni on harrastajavalokuvaaja, ja harrastan itsekin valokuvausta, samoin lapseni.

Aaltosen suosikit ovat luontomuseo ja Keski-Suomen museo.

– Luonto on minulle läheinen, samoin vanhat esineet.

Luotsi hakee kulttuuri-elämyksiin jopa kotiovelta

KAARINA HEISKANEN teksti

Kulttuuriluotsin voit tilata museoseuraksi puhelimitse numerosta 050 338 1114.

Jos kulttuuriluotsina toimiminen kiinnostaa, ota yhteyttä kulttuuriluotsikoordinaattori **Hanne Laitiseen**, hannemari.laitinen@jkl.fi, 050 338 1114.

Seuraava luotsien peruskurssi on tammikuussa. Sitä ennen kulttuuriluotseja voi tavata esimerkiksi perjantaiporinoissa Jyväskylän taidemuseossa.

Elämästä

Ystävällisyys ei ole keneltäkään pois

HEIKKI IMPIÖ teksti
NIKO KUHA kuva

Olen **Heidi Tonteri**, 28. Haluan olla positiivinen, iloinen ja muut huomioon ottava sekä empaattinen nuori aikuinen. Toiset ihmiset ovat elämässäni tärkeitä, koska olen ihmisrakas ja välitän erityisesti läheisistäni paljon.

Muutin asumaan Jyväskylään kahdeksan vuotta sitten opiskelujen perässä. Valmistuttuani ammattikorkeakoulusta kuluttajarestonomiksi, olen työskennellyt kaupan alalla kohta kolme vuotta. Edessä saattaa olla kuitenkin alan vaihto tai ainakin lisäkoulutusta. Tänä syksynä aloitan avoimessa yliopistossa tietojärjestelmätieteen perusopintokokonaisuuden ja haaveilen, että pääsisin jossain vaiheessa yliopistoon tutkinto-opiskelijaksi.

Harrastan kuntosalilla käymistä ja kaikkein rakkain harrastukseni on Palveluoperaatio Saapas ja sen toiminnassa mukanaolo. Sen kautta olen oppinut paljon elämästä ja saanut runsaasti uusia ystäviä. Saappaan toiminnassa olen ollut mukana jo viisi vuotta ja toimin myös vapaaehtoisille tarkoitetussa Jyväskylän Saappaan Tuki ry:ssä, aiemmin sihteerinä ja nyt puheenjohtajana.

Saappaan toiminnassa on hienoa se, että samalla voi kehittää itseään ja edetä koulutusten kautta eteenpäin. Erityisen hienoa on ollut seurata nuorten kasvua. Vuosien varrella olen nähnyt, että vaikka nuorilla on erilainen tausta, niin he voivat pärjätä elämässään ihan hyvin. Joskus sydän on pakahtumaisillaan, kun kuuntelee, miten fiksuja, rohkeita ja kohteliaita nuoret ovat.

Minua mietityttää ja pelottaa viimeaikaiset terroriteot ja yleinen turvattomuus. Olen tykännyt matkustella, mutta nyt joudun pohtimaan, uskaltaako sitä enää tehdä. Suomikaan ei ole näissä asioissa mikään lintukoto.

Ihmettelen ajassamme myös sellaista ryppyotsaisuutta, joka näkyy muun muassa sosiaalisessa mediassa. Joskus tuntuu, että ihmiset haluavat tahallaan ymmärtää asiat väärin, jotta pääsisivät meuhkaamaan.

Toivoisin enemmän yhteishenkeä, että oltaisiin ystävällisiä ja mukavampia toisille. Eihän se olisi keneltäkään pois ja toisi kaikille lisää iloa elämään.

Heidi Tonteri alkaa syksyllä opiskella tietojärjestelmätiedettä avoimessa yliopistossa. Tähän asti hän on työskennellyt kaupan alalla ja toiminut aktiivisesti vapaaehtoisena Palveluoperaatio Saappaassa.